

2. Boken om renhet

Del 1: Måten å utføre *wuḍūʿ* på

1. Det berettes etter ‘Amr ibn Yaḥyā al-Māzinī, som berettet etter sin far, at han sa til ‘Abdollah ibn Zeyd ibn ‘Āṣim, som var bestefaren til ‘Amr ibn Yaḥyā al-Māzinī og av følgesvennene til Guds sendebud ﷺ: «Klarer du å vise meg hvordan Guds sendebud ﷺ pleide å utføre *wuḍūʿ*?» ‘Abdollah ibn Zeyd ibn ‘Āṣim svarte: «Ja!»

Han ba om vann for å utføre *wuḍūʿ*. Så helte han vann i den ene hånden, og vasket begge hendene to og to ganger hver. Så skylte han munnen tre ganger og helte vann i nesene og snøt det ut tre ganger. Så vasket han ansiktet tre ganger. Etter det vasket han hendene opp til og med albueene to og to ganger hver. Deretter strøk han over hodet med våte hender, han strøyk dem fra forsiden til baksiden og fra baksiden og fram igjen. Han begynte fra pannen¹ og gikk bakover til bakhodet, så strøk han dem tilbake til han kom til det stedet der han begynte. Til slutt vasket han føttene.

2. Det berettes etter Abō Horayrah, at Guds sendebud ﷺ sa: «Når en av dere utfører *wuḍūʿ*, bør han helle vann i nesene, og snyte det ut, og den som tar i bruk jordklumper for *istinjā*, bør bruke oddetall.»

3. Det berettes etter Abō Horayrah, at Guds sendebud ﷺ sa: «Den som utfører *wuḍūʿ*, bør helle vann i nesene, og snyte det ut, og den som tar i bruk jordklumper for *istinjā*, bør bruke oddetall.»

4. Yaḥyā sa: «Jeg hørte Imam Mālik si: 'Hvis en person både skyller munnen og renser nesene med en og samme håndfull vann, er det i sannhet ingenting i veien for det.'»

5. Det berettes etter Imam Mālik, at han fikk høre om at ‘Abd-or-Raḥmān ibn Abī Bakr hadde besøkt ‘Ā’ishah, profetens ﷺ hustru, den dagen Sa’d ibn Abī Waqqāṣ døde. Han ba om vann for å utføre *wuḍūʿ*. ‘Ā’ishah sa til ham: «Å, ‘Abd-or-Raḥmān! Fullfør *wuḍūʿ* fullkomment². Sannelig, jeg hørte Guds sendebud ﷺ si: 'Fordervelse er det for hælene i ilden!'»

6. Det berettes etter ‘Othmān ibn ‘Abd-or-Raḥmān, at hans far berettet for ham at han hørte at ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb pleide å rense det som var under hans *izār*³ med vann når han utførte *wuḍūʿ*.

7. Yaḥyā sa: «Imam Mālik ble spurt om en person som utfører *wuḍūʿ*, men glemmer seg underveis og vasker ansiktet før han skyller munnen, eller vasker hendene opp til og med

---

¹ Der hårfestet begynner.

² أسبغ الوضوء – å gi alle kroppsdelene som skal vaskes deres fulle rett. Al-Fīrōzābādī, *Al-Qāmōs al-Moḥīṭ*, 1:783.

Denne beretningen lærer oss at *wuḍūʿ* krever at vi gjør den rolig og fint, og for all del ikke haster oss gjennom den, slik at en kroppsdel forblir tørr.

³ إزار – et plagg som man knytter rundt livet, det er et skjørtlignende plagg som henger fra livet og ned.

Beretningen viser til *istinjā* før *wuḍūʿ* hvis man har behov for det etter toalettbesøk. Vann er den mest foretrukne tingen å utføre *istinjā* med, ifølge imam Moḥammad ibn al-Ḥasan ash-Sheybānī, og han refererer til imam Abō Ḥanīfahs standpunkt. Ash-Shāmī legger til at det beste er å benytte noe tørt først og så vann. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moḥaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:45.

albuene før han vasker ansiktet. Imam Mālik svarte: 'Hva som angår den som vasker ansiktet før han skyller munnen, bør skylle munnen, men trenger ikke å vaske ansiktet på nytt. Hva som angår den som vasker hendene opp til og med albuene før han har vasket ansiktet, bør vaske ansiktet og så igjen vaske hendene opp til og med albuene. Sånn at han har vasket dem etter ansiktet. Det gjelder når han er der han utførte *wodō*', eller om han er i nærheten av det stedet.'»

8. Yaḥyā sa: «Imam Mālik ble spurt om en person som glemmer å skylle munnen og å helle vann i nesene og snyte det ut til han er ferdig med å forrette tidebønnen. Imam Mālik svarte: 'Det er ikke pålagt ham å gjenta tidebønnen, men han bør skylle munnen og helle vann i nesene og snyte det ut hvis han ønsker å forrette en bønn⁴ etter det.'»

Del 2: Den sovende må utføre *wodō*' når han våkner og stiller seg til bønn

9. Det berettes etter Abō Horayrah, at Guds sendebud ﷺ sa: «Når en av dere våkner fra søvnen, bør han vaske hånden før han stikker den i vannet i krukken som han skal utføre *wodō*' med. Sannelig, for ingen av dere vet hvor hånden deres har vært i løpet av natten.»

10. Det berettes etter Zeyd ibn Aslam, at 'Omar ibn al-Khaṭṭāb sa: «Når en av dere sovner ved å legge seg ned⁵, bør han utføre *wodō*'.»

Det berettes etter Zeyd ibn Aslam, at følgende vers ble fortolket som at det i sannhet handler om når dere står opp fra sengen⁶ – det vil si søvnen: «Å, dere troende! Når dere stiller dere opp til tidebønnen, vask ansiktet og hendene opp til og med albuene, og stryk over hodet med våte hender, og vask føttene opp til og med ankene.»⁷.

11. Yaḥyā sa: «Imam Mālik sa: 'Ifølge oss er regelen den at man ikke må utføre *wodō*' ved neseblod og blod og heller ikke ved materie som renner ut av kroppen. Man trenger ikke å utføre *wodō*' med mindre det kommer noe urent ut fra kjønnsorganet eller anus, eller ved søvn.'»

Det berettes etter Nāfi', at Ibn 'Omar pleide å sone sittende, etter det forrettet han tidebønnen, men utførte ikke *wodō*'.

Del 3: Vannet for å utføre *wodō*' med

12. Det berettes etter al-Moghīrah ibn Abī Bordah, som var fra Banō 'Abd-od-Dār, at han hørte Abō Horayrah si: «Det kom en mann til Guds sendebud ﷺ. Han sa: 'Kjære Guds sendebud! Sannelig, vi reiser på havet og har med oss lite ferskvann (drikkevann). Hvis vi utfører *wodō*' med det, kommer vi til å tørste i hjel. Kan vi derfor utføre *wodō*' med havvann?' Guds sendebud ﷺ svarte: 'Dets vann er rent⁸, og dets døde dyr er tillatt⁹.'»

⁴ Tidebønn eller andre former for bønn, slik som *sonan* og *nawāfil*.

⁵ مضطجع – en som ligger på bakken i sideleie, eller på ryggen. Al-Ifrīqī, *Lisān-ol-'Arab*, 8:219.

Ordet er også blitt tolket som å bare lene seg til noe og sovne. Shāhjahānpōrī, *Mowatta' Imām Mālik*, 53.

⁶ المضاجع – egentlig betyr det: det stedet hvor man hviler eller sover. Det kan være underlag, madrass, teppe, gulv, seng, sofa. Ordet seng er blitt brukt, da det er den vanligste tingen vi benytter når vi hviler eller sover.

⁷ Koranen 5:6.

⁸ Det er tillatt å utføre *wodō*' med det.

⁹ Det er enighet blant de lærde om at fisk uten tvil er tillatt å spise. Når det gjelder andre dyr i havet, er det uenighet: Imam Abō Ḥanīfah sier at det kun er tillatt å spise fisk blant havets dyr, mens imam Mālik er av den

13. Det berettes etter Hōmeydah bint Abī ‘Obeydah ibn Farwah, som berettet etter sin tante, Kabshah bint Ka‘b ibn Mālik, som var hustruen til Abō Qatādah al-Anṣārīs sønn, at hun opplyste henne: «Abō Qatādah kom til henne, og hun helte ut litt vann i et kar for at han kunne utføre *wodō*’ med det. Men så kom en katt for å drikke vann fra det, og han stilte karet på skrå for katten til den drakk fra det.»

Kabshah fortsatte: «Han så at jeg så på ham, og han spurte: 'Å, min brordatter, undrer du deg over dette?」 Hun sa: «Jeg svarte: 'Ja!」 Han sa: 'Sannelig, Guds sendebud ﷺ sa: «Sannelig, katter er ikke urene¹⁰, for de vandrer rundt omkring dere.»」

Yaḥyā sa: «Mālik sa: 'Det er ingenting i veien med det, med mindre man ser at den har noe urent på munnen.'»

14. Det berettes etter Yaḥyā ibn ‘Abd-or-Raḥmān ibn Hāṭib, at ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb red ut med noen ryttere til de nådde et vannbasseng. Blant rytterne var ‘Amr ibn al-‘Ās.

‘Amr ibn al-‘Ās spurte eieren av vannbassenget: «Kommer det også rovdyr for å drikke fra vannbassenget ditt?」 ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb sa: «Du vannbassengets eier, ikke opplys oss om det, for i sannhet, noen ganger kommer vi før rovdylene, og noen ganger kommer de før oss!»

15. Det berettes etter Nāfi‘, at ‘Abdollaḥ ibn ‘Omar pleide å si: «Menn og kvinner pleide å utføre *wodō*’ sammen¹¹ på Guds sendebuds ﷺ tid.»

Del 4: Det som ikke fører til at man må utføre *wodō*’

16. Det berettes etter moren¹² til sønnen til Ibrāhīm ibn ‘Abd-or-Raḥmān ibn ‘Auf, at hun spurte Omm Salamah, profetens ﷺ hustru. Hun sa: «Sannelig, jeg er en kvinne som går med et langt skjørt, og det sleper, og det hender at jeg går på et urent sted.» Omm Salamah svarte: «Guds sendebud ﷺ sa: 'Det stedet som kommer etter det, renser¹³ det.'»

---

oppfatningen at det er tillatt å spise vanndyr som krepsdyr (reker, kreps, hummer, krabbe, og også muslinger), sel og frosk. Når det gjelder flodsvin, er det to utsagn som er kjente med tanke på imam Mālik's lovskole. Det ene utsagnet lyder at det er mislikt, og det andre tilsier at det er forbudt. Imam ash-Shāfi‘īs lovskole sier at alt i vannet er tillatt å spise, unntatt krokodille, frosk, slange/ål, krabbe og skilpadde. Imam Aḥmad's lovskole anser alt i vannet som tillatt med noen unntak. De mener at følgende dyr ikke er tillatt å spise: krokodille, frosk og sagfisk. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:51.

¹⁰ Ifølge imam Mālik er katten ren, og også vannet den har drukket fra, basert på denne beretningen. Imam ash-Shāfi‘ī og imam Aḥmad deler hans synspunkt. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:51.

Ḥanafī-lovskolen er uenig når det gjelder katten. De anser dens hår og spytt som rent, men anser det som mislikt å benytte seg av det vannet som katten etterlater når man har annet vann tilgjengelig. Maḥmūd ibn Aḥmad al-‘Aynī, *Al-Bināyah sharḥ al-Hidāyah*, 1. utg. (Beirut: Dār-ol-kotob al-‘ilmiyyah, 2000), 1:481–482.

De anser også det å be med spytt etter et slikk fra en katt på hånden eller klærne som mislikt.

¹¹ Det viser til at de var på samme sted. Ibn Mājah gjenga ordene «fra ett og samme kar». Det ble gjort før befalingen om *hijāb* kom, men etter det ble det begrenset til ektepar og *maḥārim* (en mann i familien man ikke kan gifte seg med, slik som en far, bror, sønn, onkel, nevø, bestefar osv.). Ibn at-Tīn gjenga en tolkning som gikk ut på at først utførte menn *wodō*’ og gikk, så kom kvinnene og utførte den. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:54.

¹² Noen sier hun het Hind, og andre sier hun het Ramlah. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:54.

¹³ Det er konsensus blant de lærde om at det må vann til for å fjerne urenheten fra klærne. Imam Mālik er en av dem som mener det. Det er også mulig at den urenheten som nevnes her, kan være sand, jord eller støv fra gaten som ikke nødvendigvis fører til at klærne blir urene. I alle fall er grunnen til at imam Mālik gjengir denne beretningen at det ikke er nødvendig å utføre *wodō*’ i dette tilfellet. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:55.

17. Det berettes etter imam Mālik, at han så Rabī‘ah ibn ‘Abd-or-Raḥmān flere ganger kaste opp væske mens han var i moskeen¹⁴. Men han forlot ikke moskeen og heller ikke utførte han *wodō*’ igjen når han ba.

Yaḥyā sa: «Imam Mālik ble spurt om det er påbudt for en person som kaster opp mat å utføre *wodō*’. Imam Mālik svarte: 'Det er ikke påbudt for ham å utføre *wodō*’, men han bør skylle munnen og rense den godt.'»

18. Det berettes etter Nāfi‘, at ‘Abdollah ibn ‘Omar parfymerte liket til sønnen til Sa‘īd ibn Zayd og var med og bære liket. Deretter gikk han inn i moskeen og forrettet hans begravellesbønn, men utførte ikke *wodō*’ på nytt¹⁵.

Yaḥyā sa: «Imam Mālik ble spurt om det er nødvendig å utføre *wodō*’ etter at man spyr ut ufordøyd mat. Imam Mālik svarte: 'Nei, det er ikke nødvendig å utføre *wodō*’. Men han bør skylle munnen etterpå og rense den godt.'¹⁶»

Del 5: Å ikke utføre *wodō*’ etter å ha spist noe som er stekt over ild

19. Det berettes etter ‘Abdollah ibn ‘Abbās, at Guds sendebud ﷺ spiste geiteskulder, og så forrettet Hans Høyhet ﷺ tidebønnen uten å utføre *wodō*’.

20. Det berettes etter Soweid ibn an-No‘mān, at han opplyste Bosheyr ibn Yasār, *maulā* hos Banō Ḥārith, at han dro mot Khaybar med Guds sendebud ﷺ i Khaybar-året¹⁷ til de nådde aṣ-Ṣaḥbā’, som ligger like ved Khaybar. Guds sendebud ﷺ steg ned og forrettet middagstidebønnen, deretter ba Hans Nåde ﷺ om nistematen. Men det var ikke noe som ble lagt fram unntatt tørket bygg. Hans Hellighet ﷺ befalte at det skulle fuktes, så spiste Guds sendebud ﷺ, og vi spiste også. Etterpå reiste Hans Hellighet ﷺ seg for å forrette solnedgangstidebønnen. Hans Nåde ﷺ skylte munnen, og vi skylte også munnen. Deretter forrettet Hans Hellighet ﷺ tidebønnen, men utførte ikke *wodō*’.

21. Det berettes etter Rabī‘ah ibn ‘Abdollah ibn al-Hodeyr, at han spiste kveldsmåltid sammen med ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb, deretter forrettet han tidebønnen, men utførte ikke *wodō*’.

22. Det berettes etter Abān ibn ‘Othmān, at ‘Othmān ibn ‘Affān spiste brød og kjøtt, så skylte han munnen og vasket hendene og strøk dem over ansiktet. Etter det forrettet han tidebønnen, men utførte ikke *wodō*’.

Det berettes etter imam Mālik, at han fikk høre at ‘Alī ibn Abī Ṭālib og ‘Abdollah ibn ‘Abbās ikke pleide å utføre *wodō*’ etter å ha spist noe som var stekt over ild.

23. Det berettes etter Yaḥyā ibn Sa‘īd, at han spurte ‘Abdollah ibn ‘Āmir ibn Rabī‘ah om en person som utfører *wodō*’ for tidebønnen, og så spiser mat som er tilberedt over ild, bør utføre *wodō*’. Han svarte: «Jeg så min far¹⁸ pleide å gjøre det, men han utførte ikke *wodō*’.»

¹⁴ Profetens ﷺ moské. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:55.

¹⁵ Det er ikke en fastsatt regel at man må utføre *ghosl* etter å ha utført *ghosl* på et lik, eller utføre *wodō*’ etter at man har båret liket. Solaymān ibn Khalaf al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1. utg. (Kairo: Maṭba‘ah as-Sa‘ādah, 1914), 1:65.

¹⁶ Mālikī-lovskolen sier at hvis oppkastet ikke er forandret, er det foretrukket at man renser munnen, men hvis det er forandret, er det påkrevd at man renser munnen. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:65.

¹⁷ Slaget ved Khaybar.

¹⁸ ‘Āmir ibn Rabī‘ah ibn Ka‘b al-‘Anzī. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:59.

24. Det berettes etter Abō No‘eym Wahb ibn Keysān, at han hørte Jābir ibn ‘Abdollaḥ al-Anṣārī si: «Jeg så Abō Bakr aṣ-Ṣiddīq spise kjøtt, etter det forrettet han tidebønnen, men utførte ikke *wodō*’.»

25. Det berettes etter Moḥammad ibn al-Monkadir, at Guds sendebud ﷺ ble invitert til et måltid. Det ble servert brød og kjøtt, og Hans Nåde ﷺ spiste av det. Etter det utførte Hans Hellighet ﷺ *wodō*’ og forrettet tidebønnen. Deretter ble den resterende maten av samme måltid servert. Hans Hellighet ﷺ spiste av den, etter det forrettet Hans Høyhet ﷺ tidebønnen, men utførte ikke *wodō*’.

26. Det berettes etter ‘Abd-or-Raḥmān ibn Yazīd al-Anṣārī, at Anas ibn Mālik kom hjem fra Irak. Abō Ṭalḥah og Obey ibn Ka‘b besøkte ham. Han serverte dem mat som var tilberedt over ild. De spiste av den alle sammen. Etter det reiste Anas seg og utførte *wodō*’. Abō Ṭalḥah og Obey ibn Ka‘b sa: «Hva skal dette bety, å, Anas? Er det en irakisk tradisjon?» Anas svarte: «Om jeg bare ikke hadde gjort det!» Abō Ṭalḥah og Obey ibn Ka‘b reiste seg og forrettet tidebønnen, men utførte ikke *wodō*’.¹⁹

Del 6: Generelt om *wodō*’

27. Det berettes etter Hishām ibn ‘Orwah, som berettet etter sin far²⁰, at Guds sendebud ﷺ ble spurt om *al-istiṭābah*²¹. Hans Hellighet ﷺ svarte: «Klarer da ikke en av dere å finne tre jordklumper?²²»

28. Det berettes etter Abō Horayrah, at Guds sendebud ﷺ gikk til gravlunden og sa: «Fred være med dere alle troende folk! Sannelig, vi skal være med dere hvis Gud vil.²³ Som jeg ønsker å se våre brødre.²⁴» Følgesvennene spurte: «Kjære Guds sendebud, er da ikke vi Deres

---

¹⁹ Denne beretningen viser at vår mester Anas ﷺ ønsket at han ikke hadde utført *wodō*’ etter mat tilberedt over ild, for at det ikke skulle bli til et argument i ettertid for pålegg av *wodō*’ etter mat tilberedt over ild. For han utførte *wodō*’ kun for å fornye den, ikke for at det var pålagt ham å gjøre det. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:67.

Å spise noe som er tilberedt over ild, har ingenting å si for *wodō*’. Har man utført *wodō*’ og spiser slik mat i den tilstanden, behøver man ikke å gjenta *wodō*’, det er nok å skylle munnen. Men hvis det er en person som utfører *wodō*’ før hver tidebønn i håp om å oppnå mer lønn hos Gud, er det ikke noe i veien for at han gjør det med den intensjonen. Dette er imam Māliks lære. Shāhjahānpōrī, *Mowaṭṭa’ Imām Mālik*, 58.

²⁰ Vår mester ‘Orwah ibn az-Zobeyr ﷺ.

²¹ *Al-istiṭābah* (الإستطابة) er metonymi for *al-istinjā* (الإستنجاء), de får navnet sitt fra ordet «det beste». For man forbedrer kroppen ved å fjerne det urene man har på den ved *al-istinjā*. Det vil si å rense seg. Al-Ifriqī, *Lisān-ol-Arab*, 1:567.

Metonymi: Stilistisk figur der et uttrykk erstattes med et som står i nær begrepsmessig relasjon til det.

²² Dette retoriske spørsmålet refererer til hvor lett det bør være, siden jordklumper er så lett tilgjengelig. *Istinjā*’ blir ansett som *sonnah* hos Ḥanafī-lovskolen og Mālikī-lovskolen. Å rense tre ganger under *istinjā*’ er foretrukket hos dem. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghāṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:60.

²³ Hvorfor blir dette sagt, når det ikke er noen tvil om at enhver skal dø? Det er noe uenighet blant de lærde, de har lagt fram flere tolkninger av dette. Det tolkes som følgende: Å ønske å dø i Medina og å bli forenet med de troende og rettskafne. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghāṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:61.

²⁴ Dette ble ønsket for at de levende skulle få se dem som døde for Guds sak. Det sies at sjelenes verden ble avslørt for Hans Høyhet ﷺ. Ordene til denne beretningen har også kommet i følgende form: «som vi ønsker å se ...». Med det menes det at både Hans Nåde ﷺ og følgesvennene ﷺ skulle se dem sammen, for at graden til følgesvennenes ﷺ tro skulle overføres fra den forvissede kunnskapen (om det skjulte) til å se det synlig med forvissningens øye. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghāṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:61.

brødre?» Hans Høyhet ﷺ svarte: «Faktisk er dere mine følgesvenner²⁵, og våre brødre²⁶ er de som ennå ikke er kommet, de vil komme etterpå. Jeg vil være foregangsmann²⁷ for dem ved vannbassenget.» Følgesvennene spurte: «Kjære Guds sendebud! Hvordan vil De gjenkjenne dem som kommer etter Dem blant Deres tilhengere?» Hans Høyhet ﷺ svarte: «Har dere ikke sett en mann som har en svart hest med hvite legg og hvit flekk i pannen, og den blander seg med helt svarte hester. Vil ikke den mannen klare å gjenkjenne sin hest?» Følgesvennene sa: «Selvfølgelig, kjære Guds sendebud!» Hans Nåde ﷺ sa: «Sannelig, de vil komme på oppstandelsens dag med lysende ansikt, armer og føtter av å ha utført *wodō*'. Jeg vil være deres foregangsmann ved vannbassenget. Måtte ikke noen bli drevet bort fra mitt vannbasseng, slik som en villfarene kamel blir drevet bort. Jeg kommer til å rope på dem: 'Ta dere i akt! Kom hit! Ta dere i akt! Kom hit! Ta dere i akt! Kom hit! Men det vil bli sagt: «Sannelig, de endret levemåten etter deg.» Jeg vil si: «Kom dere vekk! Kom dere vekk! Kom dere vekk!»²⁸

29. Det berettes etter Homrān, *maulā* hos 'Othmān ibn 'Affān, at 'Othmān ibn 'Affān satt på sitteplassen²⁹ og bønneutroperen kom og opplyste ham om ettermiddagstidebønnen. 'Othmān ba om vann og utførte *wodō*'. Så sa han: «Ved Gud, jeg beretter for dere i sannhet en slik opplysning, hvis den ikke hadde fantes i Guds skrift, ville ikke jeg ha berettet den for dere.» Deretter berettet han: «Jeg hørte Guds sendebud ﷺ si: 'Det finnes ikke en eneste person som utfører *wodō*' – og utfører *wodō*' fullkomment – og deretter forretter tidebønnen, som ikke får tilgivelse av Gud for all synd mellom den tidebønnen og den neste – til han har forrettet den.'»

Yaḥyā sa: «Imam Mālik sa: 'Jeg tror at han mener følgende vers: «Og forrett regelmessig tidebønnen på dagens begge ytterkanter og i noen deler av natten. Sannelig, fromme gjerninger sletter illgjerninger. Dette er en formaning for dem som godtar formaningen.»³⁰»

30. Det berettes etter 'Abdollaḥ aṣ-Ṣonābiḥiyī, at Guds sendebud ﷺ sa: «Når den troende tjeneren³¹ utfører *wodō*', skjer følgende: Når han skyller munnen, faller syndene ut av munnen. Når han heller vann i nesen og snyter det ut, faller syndene ut av nesen. Når han vasker ansiktet, faller syndene av ansiktet, til og med syndene under øyevippene faller bort.

²⁵ Profeten ﷺ benevner de som skal komme i senere tid, som brødre, men kaller sine disipler følgesvenner. Et ord som er ansett mye høyere enn brødre. De fikk en tittel som ingen andre i verden kan få uansett hva. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa'*, 1:70.

²⁶ Ved å si våre brødre blir ikke brorskap til følgesvennene utelukket, men ordene før konstaterer at de er noe mer enn Hans Hellighets ﷺ brødre.

²⁷ Profeten ﷺ vil være der før sine tilhengere for å gjøre klart for dem det de vil ha behov for. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā 'an wajhil-Mowaṭṭa'*, 1:62.

²⁸ Denne beretningen lærer oss at det er tillatt å besøke gravlunden og hilse på og snakke til dem som er begravet. Denne saken er ikke begrenset til Hans Nades ﷺ hellige vesen, faktisk befalte Hans Hellighet ﷺ oss muslimer å opprettholde denne tradisjonen, noe som er bevist gjennom mange beretninger. Det er tydelig at man hilser og taler til den som kan se, høre og svare en. Det er en annen sak at vi ikke makter å høre dem. Shāhjahānpōrī, *Mowaṭṭa' Imām Mālik*, 59.

²⁹ Sitteplassen blir beskrevet som en plass ved porten til profetens ﷺ moské, eller som terrasser ved huset til vår mester 'Othmān ﷺ. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa'*, 1:70–71.

Huset hans lå nær porten til profetens ﷺ moské, som er kjent som «باب جبريل» (Engelen Gabriels ﷺ port)). Sitteplassen kan også være en stein ved huset hans, der han pleide å sitte med folket. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā 'an wajhil-Mowaṭṭa'*, 1:64.

³⁰ Koranen 11:114.

³¹ Guds tjener. Beretningen opplyser at for å oppleve den kraften og rensningen som *wodō*' bærer på, må man være troende. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā 'an wajhil-Mowaṭṭa'*, 1:67.

Når han vasker hendene, faller syndene av hendene, til og med syndene under fingerne faller ut. Når han stryker med våte hender over hodet, faller syndene til hodet av, de faller til og med ut av ørene. Når han vasker føttene, faller syndene av føttene, de faller til og med ut av tåneglene.» Hans Nåde ﷺ la til: «Når han så går til moskeen og forretter tidebønnen, vil belønningen for begge handlinene komme i tillegg til det for ham.»

31. Det berettes etter Abō Horayrah, at Guds sendebud ﷺ sa: «Når den muslimske³² – eller den troende – tjeneren utfører *wodō*’, idet han vasker ansiktet, forsvinner enhver synd han så med øynene, fra hans ansikt med vannet – eller med den siste vanndråpen. Når han vasker hendene, forsvinner enhver synd som hendene grep, fra hans hender med vannet – eller med den siste vanndråpen. Når han vasker føttene, forsvinner enhver synd som hans føtter gikk til, med vannet – eller med den siste vanndråpen. Til slutt blir han helt ren for synder.»

32. Det berettes etter Anas ibn Mālik, at han sa: «Jeg så Guds sendebud ﷺ en gang da middagstidebønnen nærmet seg. Følgesvennene lette etter vann til *wodō*’, men de fant ikke noe. Guds sendebud ﷺ fikk en skål med vann til *wodō*’. Guds sendebud ﷺ la sin høyre hånd ned i skålen. Etter det befalte Hans Hellighet ﷺ følgesvennene å utføre *wodō*’ med det.» Anas fortsatte: «Jeg så vannet renne ut fra under Hans Nades ﷺ fingre³³. Følgesvennene³⁴ utførte *wodō*’ helt til den siste av dem også utførte *wodō*’.»

33. Det berettes etter No‘eym ibn ‘Abdollah al-Madanī al-Mojmir, at han hørte Abō Horayrah si: «Den som utfører *wodō*’, og utfører *wodō*’ fullkomment, og deretter går ut med intensjon om å forrette tidebønnen, sannelig, han blir ansett som den som forretter tidebønnen, så lenge han har forberedt seg og har intensjon om å forrette tidebønnen. Sannelig, det blir skrevet for ham³⁵ en god handling for hvert steg han tar, og det blir slettet en illgjerning for det andre steget han tar.³⁶ Når en av dere hører *iqāmah*, begynn ikke å løpe!³⁷ Sannelig, den største belønningen vil være for den som bor lengst unna.» Folk spurte: «Hvorfor det, å, Abō Horayrah?» Han sa: «For å ha tatt flest steg.»

---

³² En muslim er den som tror på Gud og underkaster seg Ham fullt og helt og bevitner at profeten Moḥammad ﷺ er Hans mest høytstående tjener og siste sendebud. En troende er også den som antar troen på denne trosartikkelen ifølge islam. Derfor er det kun ordet beretteren tviler på, det er ikke noen forskjell på om Hans Hellighet ﷺ brukte det ene eller det andre ordet.

³³ Ordet «renne ut» (نَبَعَ/ينبع) betegner at vannet renner fra en kilde. Al-Ifṭiqī, *Lisān-ol-‘Arab*, 8:345.

An-Nawawī kommenterte: «Det er to standpunkter vedrørende 'det rant ut'. Det ene er at vannet faktisk kom ut av de samme fingrene, altså rant ut av dem. Det er al-Mozannī sitt standpunkt og de fleste lærdes.

Det andre er at Gud lot vannet bli mer, slik at det boblet mellom profetens ﷺ fingre.» Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:69.

³⁴ Det skal ha vært flere enn åtti følgesvenner som opplevde dette mirakelet. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowatta’*, 1:72.

³⁵ Det blir notert av englene i hans gjerningsregister.

³⁶ Det vil si at det blir registrert en god handling når han tar et steg med høyre foten, og det blir slettet en illgjerning når han tar et steg med venstre foten. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:70.

³⁷ Det at man ikke skal løpe mot tidebønnen, blir forklart som følger: Stegene blir færre, og det er bedre likt å ha flere steg mot moskeen. For håpet (målet) er jo å oppnå flest gode handlinger og å få slettet flest illgjerninger. Samtidig forsvinner meningen bak målet med å gå anstendig og behersket for å møte opp til tidebønnen. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowatta’*, 1:73.

Det fører også til at gudfryktigheten går ut av hjertet, da tankene og kroppen fokuserer på noe annet.

34. Det berettes etter Yahyā ibn Sa‘īd, at han hørte at Sa‘īd ibn al-Mosayyab ble spurt om å rense seg med vann etter avføring. Sa‘īd svarte: «Det er kun kvinnes måte å rense seg på.³⁸»

35. Det berettes etter Abō Horayrah, at Guds sendebud ﷺ sa: «Hvis en hund drikker fra et av deres kar, bør det vaskes syv ganger.»

36. Det berettes etter imam Mālik, at han fikk høre at Guds sendebud ﷺ sa: «Vær stø på den rette veien!³⁹ Dere kan aldri forestille dere dens belønning. Utfør handlinger, og den beste handlingen deres er tidebønnen. Ingen vokter⁴⁰ sin *wodō*’ unntatt en troende.»

Del 7: Hva det menes med å stryke med våte hender over hodet og på ørene

37. Det berettes etter Nāfi‘, at ‘Abdollah ibn ‘Omar pleide å ta vann⁴¹ med to fingre⁴² til ørene.

38. Det berettes etter imam Mālik, at han fikk høre at Jābir ibn ‘Abdollah al-Anṣārī ble spurt om å stryke med våte hender over turbanen. Han sa: «Nei!⁴³ Han må stryke med våte hender på håret.»

39. Det berettes etter Hishām ibn ‘Orwah, at hans far, ‘Orwah ibn az-Zobeyr, pleide å ta av turbanen, og så stryke med våte hender over hodet.

40. Det berettes etter Nāfi‘, at han så Ṣafiyah bint Abī ‘Obeyd, hustruen til ‘Abdollah ibn ‘Omar, ta av tørkleet sitt og så stryke med våte hender over hodet.

Nāfi‘ var en liten gutt på den tiden.

Imam Mālik ble spurt om å stryke med våte hender over turbanen og tørkleet. Han svarte: «Det er ikke passelig for en mann eller en kvinne å stryke med våte hender over turbanen eller tørkleet. De må stryke med våte hender over sitt hode.»

Imam Mālik ble spurt om en person som utfører *wodō*’, men glemmer å stryke med våte hender over hodet, og hans *wodō*’ blir tørr⁴⁴. Imam Mālik svarte: «Jeg mener at han må stryke med våte hender over hodet. Og hvis han har forrettet tidebønnen, bør han gjenta den.»

---

³⁸ Dette er ikke imam Mālik’s standpunkt og heller ikke er de fleste lærde enige i dette utsagnet. De mener at *istinjā*’ med vann er best. Alle de rettslærde mener at å tørke seg er til nytte etterfulgt av rensing med vann. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:73.

³⁹ Sofiene sier: «Å være stø på den rette veien er bedre enn tusen underverk.» Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:71.

⁴⁰ Å opprettholde denne vanen – å være i renhetstilstanden om det skulle være tid for tidebønnen eller ikke. Å utføre den fullkomment i ro og mak, å utføre den slik som profeten ﷺ lærte oss.

⁴¹ Ifølge imam Mālik er det foretrukket å væte hendene på nytt til ørene. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:75.

⁴² Det er to tolkninger vedrørende dette, enten vætet han begge hendene, eller så vætet han kun pekefingerne. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:73.

Det berettes etter vår mester Ibn ‘Abbās ﷺ, at profeten ﷺ strøk med våte hender over hodet og brukte pekefingerne til å rense utsiden av og innvendig i øret, og tomlene til baksiden. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:75.

⁴³ Nei, det er ikke tillatt.

⁴⁴ Kroppsdelene blir tørre etter *wodō*’.

Del 8: Hva det menes med å stryke med våte hender over lærsokker

41. Det berettes etter al-Moghīrah ibn Sho‘bah, at Guds sendebud ﷺ gikk for å gå på avtredet under slaget ved Tabōk. Al-Moghīrah sa: «Jeg gikk med Hans Hellighet ﷺ bærende på vann. Da Guds sendebud ﷺ kom tilbake, helte jeg vann til Hans Nåde ﷺ, og Hans Nåde ﷺ vasket ansiktet sitt. Deretter begynte Hans Hellighet ﷺ å ta ut hendene fra ermene til kjortelen, men Hans Høyhet ﷺ klarte ikke det,⁴⁵ for ermene var for trange⁴⁶. Hans Høyhet ﷺ tok heller ut hendene under kjortelen. Så vasket Hans Høyhet ﷺ hendene opp til og med albue, strøyk med våte hender over hodet og strøk også med våte hender over lærsokkene.⁴⁷

Da Guds sendebud ﷺ kom tilbake, ledet ‘Abd-or-Raḥmān ibn ‘Auf⁴⁸ folket i tidebønnen. Han hadde ledet dem i en enhet av tidebønnen.⁴⁹ Guds sendebud ﷺ forrettet den andre enheten av tidebønnen som folk enda skulle forrette, og følgesvennene ble bekymret.⁵⁰ Men etter at Guds sendebud ﷺ hadde fullført sin tidebønnen, sa Hans Hellighet ﷺ: 'Dere gjorde det rette!」

42. Det berettes etter Nāfi‘ og ‘Abdollaḥ ibn Dīnār, at begge opplyste imam Mālik om at ‘Abdollaḥ ibn ‘Omar ankom Kufa og gikk til Sa‘d ibn Abī Waqqāṣ som var emir der. ‘Abdollaḥ ibn ‘Omar så han stryke med våte hender over lærsokkene, han protesterte mot ham. Sa‘d sa til ham: «Spør din far når du kommer deg til ham!」

‘Abdollaḥ kom tilbake til sin far, men glemte å spørre ‘Omar om det helt til Sa‘d en dag dukket opp⁵¹. Sa‘d sa: «Har du spurt din far?» ‘Abdollaḥ svarte: «Nei!」 Nå spurte ‘Abdollaḥ ham, ‘Omar svarte: «Når du stikker føttene i lærsokkene idet de er rene⁵², stryk da med våte hender over lærsokkene.» ‘Abdollaḥ spurte: «Til og med når en av oss kommer fra avtredet⁵³?」 ‘Omar svarte: «Ja, til og med når en av dere kommer fra avtredet.»

---

⁴⁵ Klarte ikke å ta fram armene slik at albue også var nakne. Hendene var allerede ut av ermene, for det var slik Hans Høyhet ﷺ vasket ansiktet sitt. Derfor ble de tatt ut fra under kjortelen, og under kjortelen hadde Hans Nåde ﷺ på seg *izār*, som dekket underkroppen. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:77.

⁴⁶ De var trange på grunn av det var slike klær som ble foretrukket å gå med under kamp. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghāṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:77.

⁴⁷ Dette er imam Mālik’s argument for at denne praksisen er lovlig. Han tilbakeviser deres standpunkt som mener at å stryke med våte hender over lærsokker ble avskaffet ved verset i det femte kapittelet i Koranen. For det ble åpenbart under slaget mot Banō Mostaliq (det sjettede året etter profetens ﷺ utvandring). Men slaget ved Tabōk (det niende året etter profetens ﷺ utvandring) var uten tvil etter den. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghāṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:77.

⁴⁸ En av de ti følgesvennene som ble lovet paradiset mens de levde.

⁴⁹ Følgesvennene begynte å be, for de fryktet for at tiden skulle renne ut. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghāṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:78.

⁵⁰ Hans Høyhet ﷺ stilte seg sammen med folket bak vår mester ‘Abd-o-Raḥmān ibn ‘Auf ﷺ. Da folket fikk øye på profeten, begynte de å prise Gud for å varsle vår mester ‘Abd-o-Raḥmān ibn ‘Auf ﷺ om at Hans Nåde ﷺ var kommet. Han var på vei til å gå imam-plassen, men Hans Hellighet ﷺ gjorde et tegn til at han skulle bli der han var. [...]

Denne hendelsen gjelder en daggrytidebønn under slaget ved Tabōk. Følgesvennene ﷺ ble bekymret for at de hadde begynt å forrette tidebønnen før profeten ﷺ var kommet tilbake. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghāṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:77–78.

⁵¹ I Medina.

⁵² Du har utført *wuḍū’*.

⁵³ Etter avføring.

43. Det berettes etter Nāfi‘, at ‘Abdollah ibn ‘Omar urinerte på markedsplassen⁵⁴, etter det utførte han *wodō*. Han vasket ansiktet og hendene opp til og med albue og strøk med våte hender over hodet. Deretter ble han bedt om å forrette en begravellesbønn. Da han gikk inn i moskeen, strøk han med våte hender over lærsokkene, så forrettet han begravellesbønnen.

44. Det berettes etter Sa‘īd ibn ‘Abd-or-Rahmān ibn Roqaysh al-Ash‘arī, at han sa: «Jeg så Anas ibn Mālik komme til Qobā’. Han urinerte, og så ble det brakt vann for at han kunne utføre *wodō*, og han utførte *wodō*. Han vasket ansiktet og hendene opp til og med albue og strøk med våte hender over hodet og strøk også med våte hender over lærsokkene. Etter det kom han til moskeen og forrettet tidebønnen.»

Yaḥyā sa: «Imam Mālik ble spurt om en person som utfører *wodō*’ for å forrette tidebønnen, så tar han på seg lærsokker, deretter urinerer han, og tar av seg lærsokkene. Men så tar han dem på føttene igjen. Må han utføre hele *wodō*’ på nytt? Imam Mālik svarte: 'Han må ta av lærsokkene, og vaske⁵⁵ føttene sine. Det å stryke med våte hender over lærsokker, gjelder kun den som tok dem på seg idet føttene hans var rene ved å ha blitt rensset under *wodō*. Når det gjelder den som stikker føttene i lærsokkene idet de er urene ved å ikke ha blitt rensset under *wodō*, så kan han ikke stryke med våte hender over lærsokkene.'»

Yaḥyā sa: «Imam Mālik ble spurt om en person som utfører *wodō*’ mens han har på seg lærsokker og glemmer å stryke med våte hender over lærsokkene helt til kroppsdelen for *wodō*’ blir tørre, og han forretter tidebønnen. Imam Mālik svarte: 'Han må stryke med våte hender over lærsokkene og gjenta tidebønnen, men han trenger ikke å utføre hele *wodō*’ på nytt.'»

Imam Mālik ble spurt om en person som vasker føttene sine først, så tar han på seg lærsokkene, deretter utfører han *wodō*’ fra begynnelsen av. Imam Mālik svarte: «Han må ta av seg lærsokkene, og så utføre *wodō*, og han må også vaske føttene!»

Del 9: Måten å stryke med våte hender over lærsokkene på

45. Det berettes etter Hishām ibn ‘Orwah, at han så sin far (‘Orwah ibn az-Zobeyr) stryke med våte hender over lærsokkene. Han sa: «Han pleide ikke å gjøre noe mer enn å stryke med våte hender over lærsokkenes overside, han strøk ikke med våte hender på undersiden når han strøk med våte hender over lærsokkene.»

Det berettes etter imam Mālik, at han spurte Ibn Shihāb om hvordan man bør stryke med våte hender over lærsokkene. Ibn Shihāb satte den ene hånden under lærsokken, og den andre hånden over den, så strøk han oppover med dem.

Yaḥyā sa: «Imam Mālik sa: 'Ibn Shihābs utsagn⁵⁶ er det jeg liker best av det jeg har hørt om dette.'»⁵⁷

Del 10: Det som angår neseblod

46. Det berettes etter Nāfi‘, at når ‘Abdollah ibn ‘Omar blødde neseblod, avbrøt han sin tidebønn og utførte *wodō*. Etter det kom han tilbake og fortsatte sin tidebønn fra der han avbrøt den, og han talte ikke til noen i mellomtiden⁵⁸.

⁵⁴ Det er tydelig at det var et sted der som var laget for dette. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghatṭā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:79.

⁵⁵ Betydningen er at vedkommende må utføre hele *wodō*’ på nytt, og så vaske føttene til slutt.

⁵⁶ Det han demonstrerte av måten å gjøre det på.

⁵⁷ Den foretrukne og mest kjente metoden i Mālikī-lovskolen er å stryke både på oversiden og sålen opp til og med hælen av lærsokken. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowatta’*, 1:81.

⁵⁸ Fra avbrytelsen – idet han gikk for å utføre *wodō*’ – til han hadde fullført tidebønnen.

47. Det berettes etter imam Mālik, at han fikk høre at når ‘Abdollah ibn ‘Abbās blødde neseblod, gikk han ut og vasket⁵⁹ bort blodet. Etter det kom han tilbake og fullførte tidebønnen fra der han hadde forrettet den til.

48. Det berettes etter Yazīd ibn ‘Abdollah ibn Qoseyṭ al-Leythī, at han så Sa‘īd ibn al-Mosayyab blø neseblod mens han forrettet tidebønnen. Han gikk til Omm Salamahs, profetens ﷺ hustrus, værelse, og det ble brakt ham vann til å utføre *woḍō*’ med. Han utførte *woḍō*’, og etterpå kom han tilbake og fullførte tidebønnen fra der han hadde forrettet den til.

Del 11: Hva gjøres ved neseblod?

49. Det berettes etter ‘Abd-or-Rāhmān ibn Ḥarmalah al-Aslamī, at han sa: «Jeg så Sa‘īd ibn al-Mosayyab blø neseblod, og blodet begynte å renne ut til fingertuppene⁶⁰ hans ble farget med blodet som rant ut fra nesen, men han fortsatte å forrette tidebønnen uten å utføre *woḍō*’.»⁶¹

50. Det berettes etter ‘Abd-or-Rāhmān ibn al-Mojabbar, at han så at blodet rant fra nesen til Sālim ibn ‘Abdollah helt til fingertuppene hans ble farget med blod, men han hindret⁶² det, og fortsatte å forrette tidebønnen uten å utføre *woḍō*’.

Del 12: Hva gjøres når blodet fra et sår eller neseblodet fortsetter å renne?

51. Det berettes etter Hishām ibn ‘Orwah, som berettet etter sin far (‘Orwah ibn az-Zobeyr), at al-Miswar ibn Makhramah opplyste ham at han gikk inn til ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb den natten da han ble såret. ‘Omar våknet⁶³ til daggrytidebønnen, og han sa: «Uten tvil, den som forsømmer tidebønnen, har ingen del i islam!» ‘Omar forrettet tidebønnen mens blodet rant⁶⁴ fra såret hans.

52. Det berettes etter Yaḥyā ibn Sa‘īd, at Sa‘īd ibn al-Mosayyab sa: «Hva mener dere⁶⁵ om den som har neseblod som renner, og det stanser ikke?» Imam Mālik sa: «Yaḥyā ibn sa‘īd

⁵⁹ Vasket bort blodet og utførte *woḍō*’. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:84.

⁶⁰ Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:85.

⁶¹ Neseblodet blir kategorisert i to: mye og lite. Hva som blir gjort under mye, er det som ble nevnt i forrige delen (del 10). Forretteren av tidebønnen forlater bønnestedet, og vasker bort blodet og utfører *woḍō*’ før han returnerer til tidebønnen og fortsetter der han avbrøt den. Mens når det er lite, kan man hindre det i å komme for mye ut ved fingrene slik at det tørker, og fortsette med tidebønnen. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:85.

⁶² Han hindret det med fingertuppene, slik at det skulle tørke ved dem og dets fuktighet skulle forsvinne, sånn at det verken ødela klærne hans eller satte blodflekker på andre kroppsdelene. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:86.

⁶³ Vår mester ‘Omars ﷺ handling viser til tidebønnens viktighet. Tidebønnen faller ikke bort selv om man er såret eller er i en annen smertelig situasjon, så lenge forstanden fungerer (evnen til å tenke og forstå er der). Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:86.

⁶⁴ Hvis blodet renner vedvarende, gjelder det for den sårede å forrette tidebønnen, da det ikke er i hans makt å stoppe det. Det vil ikke ugyldiggjøre hans tidebønn. Han trenger heller ikke å vaske det bort, med mindre det blir så mye at det sprer seg, for da er det foretrukket for ham å vaske det bort.

Hvis det er blod som kommer litt og litt, og det er mulig å stanse det, da bør man avbryte tidebønnen og vaske det bort fra kroppen og klærne og så innlede tidebønnen på nytt. For denne urenheten kan stanses. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:86.

⁶⁵ Han stilte dette spørsmålet til sine elever for å lære dem.

fortsatte: 'Etter det⁶⁶ sa Sa'īd ibn al-Mosayyab: «Jeg mener at han bør forrette tidebønnen ved å gjøre tegn med hodet.»»

Yahyā sa: «Imam Mālik sa: 'Dette er det jeg liker best av det jeg har hørt om dette.'»

Del 13: Å utføre *woḍō*' ved *precum*⁶⁷ er obligatorisk

53. Det berettes etter al-Miqdād ibn al-Aswad, at 'Alī ibn Abī Ṭālib befalte ham å spørre Guds sendebud ﷺ for ham om den personen som når han går nær⁶⁸ sin hustru, så renner det *precum* fra ham, hva må han gjøre? 'Alī sa: «Siden jeg var gift med Guds sendebuds ﷺ datter, følte jeg meg for sjenert til å spørre Hans Hellighet ﷺ.» Al-Miqdād sa: «Jeg spurte Guds sendebud ﷺ om det.» Hans Høyhet ﷺ svarte: «Når en av dere opplever det, må han vaske⁶⁹ kjønnsorganet sitt med vann og utføre *woḍō*', slik som han utfører *woḍō*' for tidebønnen.»

54. Det berettes etter Zeyd ibn Aslam, som berettet etter sin far (Aslam al-'Adawī), at 'Omar ibn al-Khaṭṭāb sa: «Sannelig, jeg ser det dryppe ut av meg som små perler. Når en av dere opplever det, må han vaske sin penis og utføre *woḍō*', slik som han utfører *woḍō*' for tidebønnen. Altså, når han opplever *precum*.»

55. Det berettes etter Jondob, *maulā* hos 'Abdollah ibn 'Ayyāsh, at han sa: «Jeg spurte 'Abdollah ibn 'Omar om *precum*. Han svarte: 'Når du opplever det, vask kjønnsorganet ditt og utfør *woḍō*', slik som du utfører *woḍō*' for tidebønnen.»

Del 14: Dispensasjon fra å utføre *woḍō*' ved *al-waḍī*⁷⁰

56. Det berettes etter Yahyā ibn Sa'īd, som berettet etter Sa'īd ibn al-Mosayyab, at han hørte en mann spørre ham, mannen sa: «Sannelig, hvis jeg føler en væske⁷¹ mens jeg forretter tidebønnen, bør jeg avbryte den?» Sa'īd sa til ham: «Selv om den skulle renne ned til låret mitt, ville jeg fortsatt ikke ha forlatt tidebønnen til jeg var ferdig med å fullføre den.»

57. Det berettes etter Aṣ-Ṣalt ibn Zoyeyd, at han sa: «Jeg spurte Soleymān ibn Yasār om væske som jeg opplever.» Han svarte: «Vask det som er under klærne dine⁷² med vann, og få det ut av dine tanker.»

⁶⁶ Elevene forble stille av respekt, og læreren ga dem selv svaret. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā 'an wajhil-Mowaṭṭa'*, 1:87.

⁶⁷ الْمَذْيُ (*al-maḏy*), også kalt «الْمِزْيُ» (*al-miḏy*) – det tynne (gjennomsiktige og blanke) sekretet/utslippet som kommer ut fra kjønnsorganet ved kyssing og kos (forspill, opphisselse). Al-Ifṭīqī, *Lisān-ol-'Arab*, 15:274.

Det kommer ikke med trykk som en ejakulasjon gjør.

⁶⁸ Koser med henne.

⁶⁹ Ifølge imam Mālik skal hele penis vaskes etter *precum*. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa'*, 1:87.

⁷⁰ الْوَدْيُ وَالْوَدْيُ – det sekretet/utslippet (væske fra prostata) som kommer ut fra kjønnsorganet etter urin. Al-Ifṭīqī, *Lisān-ol-'Arab*, 15:384.

Det blir også tolket som mørk urin.

⁷¹ En væske fra prostataen som ofte kommer etter at man har urinert. Alle er enige om at loven krever det samme som blir krevd av en person etter urinering. Både *precum* og denne væsken fra prostata ugyldiggjør *woḍō*' – en konsensus blant de lærde bekrefter det, selv Mālikī-lovskolen. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā 'an wajhil-Mowaṭṭa'*, 1:91.

Når alle er enige om at én urindråpe ugyldiggjør *woḍō*', hvorfor blir ikke *woḍō*' ugyldig ved denne væsken fra prostata, da den er ansett som en del av urin? Shāhjahānpōrī, *Mowaṭṭa' Imām Mālik*, 67.

⁷² Kjønnsorganet. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa'*, 1:89.

Del 15: *Woḍō* blir obligatorisk når man rører kjønnsorganet⁷³

58. Det berettes etter ‘Abdollah ibn Abī Bakr ibn Moḥammad ibn ‘Amr ibn Ḥazm, at han hørte ‘Orwah ibn az-Zobeyr si: «Jeg gikk til Marwān ibn al-Ḥakam, og vi nevnte de tingene som gjør *woḍō*’ obligatorisk. Marwān sa: 'Woḍō blir obligatorisk når man rører penisen.' ‘Orwah sa: 'Det visste jeg ikke!' Marwān ibn al-Ḥakam fortsatte: 'Bosrah bint Ṣafwān opplyste meg om det. Hun hørte Guds sendebud ﷺ si: «Når en av dere rører sin penis, må han utføre *woḍō*’.»»

59. Det berettes etter Moṣ‘ab ibn Sa‘d ibn Abī Waqqāṣ, at han sa: «Jeg pleide å ha med meg Koranen for Sa‘d ibn Abī Waqqāṣ. En dag klødde⁷⁴ jeg meg. Sa‘d sa: 'Kanskje tok du på din penis?'» Moṣ‘ab fortsatte: «Jeg sa: 'Ja!' Sa‘d sa: 'Kom deg opp, og utfør *woḍō*!’ Jeg reiste meg opp og utførte *woḍō*’, etter det kom jeg tilbake.»

60. Det berettes etter Nāfi‘, at ‘Abdollah ibn ‘Omar pleide å si: «Når en av dere rører sin penis, han blir i sannhet pålagt å utføre *woḍō*’.»

61. Det berettes etter Hishām ibn ‘Orwah, han berettet etter sin far⁷⁵, at han pleide å si: «Den som rører sin penis, han blir i sannhet pålagt å utføre *woḍō*’.»

62. Det berettes etter Sālim ibn ‘Abdollah, at han sa: «Jeg så min far, ‘Abdollah ibn ‘Omar, at han utførte *ghosl*, og så utførte han *woḍō*’. Jeg sa til ham: 'Kjære far, holder det ikke med

---

⁷³ الفرج – ordet blir benyttet for anus og for penis og vagina, men her menes det kun penis. Mālikī-lovskolen krever ikke *woḍō*’ når man rører baken/anus. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:92.

De lærde i Mālikī-lovskolen er uenige om hvorvidt man må utføre *woḍō*’ når man rører penis eller ikke. Det er to utsagn som blir gjengitt etter imam Mālik. Ifølge det ene sa han at det er obligatorisk å utføre *woḍō*’, og ifølge det andre sa han at det ikke er det. [...]

Derfor har det blitt utledet et standpunkt basert på to utsagn som motstrider hverandre. Konklusjonen er at hvis man berører penis med innsiden av hånden, noe som igjen betegner nytelse, er *woḍō*’ brutt, ifølge Mālikī-lovskolen. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowatta’*, 1:89–90.

Men det er også andre standpunkter i Mālikī-lovskolen, som tilsier følgende: Hvis en mann rører sin penis, vil hans *woḍō*’ bli brutt. Kravet er at han er kjønnsmoden, selv om han er en hermafrodit (er tvekjønnet), men et barn kan derimot røre sin penis uten at *woḍō*’ blir brutt. Det kreves også at en mann rører den uten noen form for dekke imellom. Han må ha rørt med innsiden eller en side av håndens innside, innsiden av fingrene eller en side av innsiden, eller med tuppen av fingrene. Det spiller ingen rolle om den fingeren han rører med, er en ekstra finger (flere enn normalt), så lenge den fingeren føler like mye som de andre og fungerer like godt. [...]

Det spiller ingen rolle om han nyter det eller ikke, eller om han gjorde det med vilje eller glemte seg. Hvis en kvinne rører sin vagina, blir ikke hennes *woḍō*’ brutt. Om hun så fører en finger inn i den og nyter det. ‘Abd-or-Rahmān ibn Moḥammad al-Jazīrī, *Al-Fiqh ‘ala-l-mazāhib al-arba‘ah*, 2. utg. (Beirut: Dār-ol-kotob al-‘ilmiyyah, 2003), 1:79.

⁷⁴ Det er mulig at han klødde seg med klærne på eller uten. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowatta’*, 1:90.

Men det er mer sannsynlig at det var med klærne på, siden det ble lagt merke til.

Det gjengis etter imam Mālik at hans standpunkt var det at man må utføre *woḍō*’ når man klør på penis med et klesplagg på underkroppen. Det tilbakevises med at det må være et tynt plagg som gjør at man mer eller mindre får full kontakt med penis, men er det et klesplagg som ikke tillater det, trenger man ikke å utføre *woḍō*’. Uansett legges hovedvekten på nytelse som fører til pålegg av *woḍō*’, ifølge denne lovskolen. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowatta’*, 1:90.

Det er også verdt å vite at imam aṭ-Ṭahāwī gjenga to beretninger av samme beretteren, der han kun ble bedt om å vaske hånden etter å ha klødd på penis. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:95.

⁷⁵ Vår mester ‘Orwah ibn az-Zobeyr ﷺ.

ghosl for deg istedenfor *wodō* ' i tillegg⁷⁶? Han svarte: 'Selvfølgelig, men noen ganger rører jeg min penis, derfor utfører jeg *wodō* .'»

63. Det berettes etter Sālim ibn ‘Abdollāh, at han sa: «Jeg var med ‘Abdollāh ibn ‘Omar på en reise. Etter soloppgang så jeg ham utføre *wodō*’ og deretter forrette tidebønnen.⁷⁷» Sālim fortsatte: «Jeg sa til ham: 'Sannelig, denne tidebønnen pleier du ikke å forrette ellers!' Han sa: 'Sannelig, jeg rørte min penis etter å ha utført *wodō*’ for å forrettet daggrytidebønnen, og etter det glemte jeg å utføre *wodō*’ på nytt. Derfor utførte jeg *wodō*’, og gjentok⁷⁸ min tidebønn.'»

Del 16: *Wodō*’ blir obligatorisk når en mann kysser sin hustru

64. Det berettes etter Sālim ibn ‘Abdollāh, som berettet etter sin far ‘Abdollāh ibn ‘Omar, at han pleide å si: «Når en mann kysser sin hustru og beføler⁷⁹ henne med hånden, er det en del av samleie. Den som kysser⁸⁰ sin hustru, eller beføler⁸¹ henne med sin hånd, for ham blir *wodō*’ obligatorisk.⁸²»

65. Det berettes etter imam Mālik, at han fikk høre om at ‘Abdollāh ibn Mas‘ūd pleide å si: «*Wodō*’ blir obligatorisk når en mann kysser sin hustru.»

Nāfi‘ sa: «Imam Mālik sa: 'Dette liker jeg mest av det jeg har hørt.'»

66. Det berettes etter Ibn Shihāb, at han pleide å si: «*Wodō*’ blir obligatorisk når en mann kysser sin hustru.»

---

⁷⁶ Siden *wodō*’ er en del av *ghosl*.

⁷⁷ Han hadde allerede forrettet daggrytidebønnen, men gjorde det på nytt. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:96.

⁷⁸ Det er en godkjent praksis ifølge Mālikī-lovskolen å gjenta sin tidebønnen innenfor tiden og etter den. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:97.

⁷⁹ Å beføle henne uten noe tøyestykke imellom, altså beføle hennes hud.

⁸⁰ Å kysse bryter *wodō*’ uansett, ifølge Mālikī-lovskolen, det har ingenting å si om man gjorde det for seksuell nytelse, eller om man følte det i det hele tatt. Al-Jazīrī, *Al-Fiqh ‘ala-l-mazāhib al-arba‘ah*, 1:77.

⁸¹ Kravet til at en beføling/berøring bryter *wodō*’, er at det er gjort med intensjon om å føle seksuell nytelse, eller at man opplever seksuell nytelse uten intensjon. Al-Jazīrī, *Al-Fiqh ‘ala-l-mazāhib al-arba‘ah*, 1:76.

⁸² Om den som blir berørt/befølt, mener Mālikī-lovskolen at vedkommendes *wodō*’ blir brutt hvis den personen føler seksuell nytelse, og hvis vedkommende hadde intensjon om seksuell nytelse, vil *wodō*’ bli brutt. Al-Jazīrī, *Al-Fiqh ‘ala-l-mazāhib al-arba‘ah*, 1:77.

Når det gjelder kun ereksjon (oppnådd ved å se eller tenke), blir ikke *wodō*’ eller å vaske penis påbudt, ifølge Mālikī-lovskolen. Men når det gjelder en kraftig ereksjon som fører til precum, bryter det hans *wodō*’. Det vil si at kun nytelse ikke fører til at *wodō*’ blir nødvendig, men precum og annet fører til det. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowatta’*, 1:93.

Del 17: Måten å utføre *ghosl*⁸³ på etter *al-janābah*⁸⁴

67. Det berettes etter de troendes mor ‘Ā’ishah, at når enn Guds sendebud ﷺ utførte *ghosl* etter *janābah*, pleide Hans Nåde ﷺ å begynne med å vaske hendene. Etter det utførte Hans Hellighet ﷺ *wodō*, slik som Hans Hellighet ﷺ utførte *wodō* for tidebønnen. Deretter pleide Hans Hellighet ﷺ å stikke fingrene ned i vannet, og så gni det i hårrøttene. Etter det helte Hans Høyhet ﷺ med begge hendene – så mye som det gikk an å ha i dem – vann over hodet tre ganger. Til slutt helte Hans Nåde ﷺ vann over resten av kroppen.

68. Det berettes etter de troendes mor ‘Ā’ishah, at Guds sendebud ﷺ pleide å utføre *ghosl* etter *janābah* fra et kar som kunne inneholde *faraq* (tre *ṣā*⁸⁵).

69. Det berettes etter Nāfi‘, at når ‘Abdullāh ibn ‘Omar pleide å utføre *ghosl* etter *janābah*, begynte han med å helle vann på høyre hånden⁸⁶ og vaske den. Etter det vasket han penis, skylte munnen, helte vann i nesen og snøt det ut, og så vasket han ansiktet og skvettet⁸⁷ vann på øynene, deretter vasket han høyre hånden opp til og med albuen og så venstre hånden opp til og med albuen. Etter det vasket han hodet, og så utførte han resten av *ghosl*, altså helte han vann over hele kroppen.

70. Det berettes etter Imam Mālik, at han fikk høre om at ‘Ā’ishah ble spurt om kvinnens *ghosl* etter *janābah*. Hun svarte: «Hun bør helle med begge hendene – så mye som det går an å ha i dem – vann over hodet tre ganger, og gni hårrøttene med hendene.»

Del 18: Når de to omskårne delene⁸⁸ møter hverandre, blir *ghosl* obligatorisk

71. Det berettes etter Sa‘īd ibn al-Mosayyab, at ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb, Othmān ibn ‘Affān og ‘Ā’ishah, profetens ﷺ hustru, pleide å si: «Når den omskårne delen berører den omskårne delen, blir *ghosl* obligatorisk.»

---

⁸³ الغسل – det vil si det rituelle badet som man utfører etter at man er kommet i urenhetsstilstanden kjent som *al-janābah*.

⁸⁴ الجبابة – ordets grunnbetydning er «avstand», og det er antonym til «nærhet/relasjon/slektskap (القرباة)». Al-Ifriqī, *Lisān-ol-‘Arab*, 1:277.

Ifølge den islamske terminologien betyr det «urenhetsstilstand som en mann eller en kvinne kommer i etter seksuell utløsning ved seksuell omgang, våt drøm eller onanering, eller når penishodet kun penetrerer vaginaen.»

Vi bruker dette ordet, for denne tilstanden hindrer oss i å komme i nærheten av tidebønnen og andre tilbedelsesmåter.

⁸⁵ صاع – det er blitt definert på forskjellige måter av de lærde, derfor er det mange meninger rundt definisjonen. Ifølge dr. ‘Abdullāh ibn Manṣūr al-Ghofeylī kan en *ṣā* defineres som omtrent 2,5 liter. Abdullāh ibn Manṣūr al-Ghofeylī, «*Aṣ-ṣā‘ beyna al-maqāyīs al-qadīmah wal-ḥadīthah*,» www.said.net, <http://www.saaaid.net/bahoth/80.htm> (oppsøkt 1.06.2016).

⁸⁶ Han renset den for å kunne ta vann med den fra karet/vannkrukken. Han benyttet venstre hånd for å vaske underlivet, noe som er vanlig å gjøre. Under *ghosl* er det påkrevd at urensligheten fjernes fra underlivet før *wodō*. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:95.

⁸⁷ Det at han skvettet vann på øynene, betyr at det er en overdrivelse, og ikke et pålegg under *ghosl*. Imam Mālik’s mening er at denne handlingen ikke er en del av det som er foretrukket eller ansett som *sonnah* under *ghosl*. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:95.

⁸⁸ Med dette menes det mannens penishode og kvinnens indre kjønnslepper.

72. Det berettes etter Abō Salamah ibn ‘Abd-or-Raḥmān ibn ‘Auf, at han sa: «Jeg spurte ‘Ā’ishah, profetens ﷺ hustru, hva er det som gjør *ghosl* obligatorisk?» Hun svarte: «Vet du hva du er lik, å, Abō Salamah? Du er som den hannkyllingen som begynner å gale når han ser hanene gale! Når den omskårne delen penetrerer den omskårne delen, da blir *ghosl* obligatorisk.»

73. Det berettes etter Sa‘īd ibn al-Mosayyab, at Abō Mōsā al-Ash‘arī kom til ‘Ā’ishah, profetens ﷺ hustru, og han spurte henne: «Uenigheten om en sak blant profetens ﷺ følgesvenner har vært veldig vanskelig for meg, og jeg føler meg veldig sjenert for å nevne den overfor deg.» Hun spurte: «Hva er så det? Det du klarer å spørre din mor om, spør også meg om det!⁸⁹» Abō Mōsā al-Ash‘arī spurte: «En mann har seksuell omgang med sin hustru, han penetrerer henne og så opplever å bli slapp⁹⁰, men har ikke utløsning?» Hun svarte: «Når den omskårne delen penetrerer den omskårne delen, da blir *ghosl* obligatorisk.» Abō Mōsā al-Ash‘arī sa: «Jeg skal aldri spørre noen som helst om dette etter deg!»

74. Det berettes etter ‘Abdollāh ibn Ka‘b, *maulā* hos ‘Othmān ibn ‘Affān, at Maḥmūd ibn Labīd al-Anṣārī spurte Zeyd ibn Thābit om den mannen som har seksuell omgang med sin hustru, han penetrerer henne og så opplever å bli slapp, men har ikke utløsning. Zeyd svarte: «Han må utføre *ghosl*!» Maḥmūd sa til ham: «Sannelig, Obey ibn Ka‘b mente at det ikke var nødvendig med *ghosl*.» Zeyd ibn Thābit svarte ham: «Sannelig, Obey ibn Ka‘b trakk seg bort fra den meningen før han døde.»

75. Det berettes etter Nāfi‘, at ‘Abdollāh ibn ‘Omar pleide å si: «Når den omskårne delen penetrerer den omskårne delen, da blir *ghosl* obligatorisk.»

Del 19: Når en *jonob*⁹¹ bestemmer seg for å sove eller å spise før han utfører *ghosl*, bør han utføre *woḍō*’

76. Det berettes etter ‘Abdollāh ibn ‘Omar, at han sa: «‘Omar ibn al-Khaṭṭāb nevnte for Guds sendebud ﷺ at han opplever *janābah* om natten. Guds sendebud ﷺ sa til ham: 'Utfør *woḍō*’, men vask også din penis,⁹² deretter legg deg til å sove.⁹³»

---

⁸⁹ Det var for å vise hvor nær hun stod profetens ﷺ tilhengere som deres åndelige mor. Den gylne regelen om at man ikke skal føle seg sjenert for å spørre om noe som helst med hensyn til levemåten islam, blir framhevet i denne beretningen.

⁹⁰ *يُكسل* – blir tolket som å bli lat under den seksuelle akten, miste den seksuelle lysten, eller å kun penetrere vaginaen, men ikke få utløsning. Det forklares som «فُتور».

Det sistnevnte ordet betyr som følger: Når noe roer seg ned etter sin intensitet og blir mild etter sin kraft. Al-Ifriqī, *Lisān-ol-‘Arab*, 5:43.

⁹¹ *جنب* – Den som er i urenhetsstanden *al-janābah*.

⁹² Først vasker du penis, så utfører du *woḍō*’ på vanlig måte.

⁹³ Dette er ikke obligatorisk for den som bestemmer seg for å sove, ifølge imam Mālik. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:98.

Denne *woḍō*’ blir ansett som foretrukket for den som skal spise eller sove før *ghosl*, og spesielt ha ny seksuell omgang med sin hustru. Å sove og spise og drikke er ansett som mislikt før *ghosl* uten *woḍō*’. Yaḥyā ibn Sharf an-Nawawī, *Al-Minhāj fi sharḥ ṣaḥīḥ Moslim ibn al-Ḥajjāj*, 2. utg. (Beirut: Dār iḥyā’ at-torāth al-‘arabī, 1972), 3:217.

77. Det berettes etter ‘Ā’ishah, profetens ﷺ hustru, at hun pleide å si: «Når en av dere har seksuell omgang med sin hustru, og etter det bestemmer seg for å sove før han utfører *ghosl*. Han bør ikke sove før han har utført *wodō*’ som *wodō*⁹⁴ for tidebønnen.»

78. Det berettes etter Nāfi’, at når ‘Abdollah ibn ‘Omar pleide å bestemme seg for å sove eller spise mens han var *jonob*, vasket han ansiktet og hendene opp til og med albuene og strøk over hodet med våte hender. Deretter spiste eller sov han.

Del 20: Hvis en *jonob* glemmer seg og forretter tidebønnen uten å ha utført *ghosl*, eller uten å ha vasket klesplagget sitt⁹⁵, bør han gjenta tidebønnen

79. Det berettes etter Ismā’īl ibn Abī Ḥakīm, at ‘Atā’ ibn Yasār opplyste ham at Guds sendebud ﷺ framsa den innledende *takbīr* i en⁹⁶ av tidebønnene. Men så gjorde Hans Hellighet ﷺ et tegn⁹⁷ med sin hånd at de skulle bli værende på sin plass. Hans Nåde ﷺ gikk, og kom så tilbake, og da var det spor av vann på Hans Høyhets ﷺ kropp.⁹⁸

80. Det berettes etter Zoyeyd ibn aš-Šalt, at han sa: «Jeg gikk til Jorof⁹⁹ sammen med ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb. Han så¹⁰⁰ at han hadde hatt en våt drøm, men han hadde allerede forrettet tidebønnen uten å utføre *ghosl*. ‘Omar sa: ‘Ved Gud, jeg ser at jeg hadde en våt drøm, men ante ikke om det engang, og jeg forrettet tidebønnen uten å utføre *ghosl*.’» Zoyeyd fortsatte: «Nå utførte han *ghosl* og vasket bort det han så¹⁰¹ på sitt klesplagg, og skvettet vann over det han ikke så¹⁰². Etter det ropte han ut bønnekallet, eller *iqāmah*, så forrettet han tidebønnen tilfreds¹⁰³ etter at solen stod høyt oppe.»

---

⁹⁴ Urinering eller avføring ugyldiggjør ikke denne *wodō*’, med mindre man har en ny seksuell omgang med sin hustru. Da må man utføre *wodō*’ på nytt. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa*’, 1:98.

Imam Mālik er av den oppfatning at det kreves fullstendig *wodō*’. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa*’, 1:98.

⁹⁵ Forretter tidebønnen med urene klær.

⁹⁶ Det var mest sannsynlig en daggrytidebønn, slik som flere beretninger viser til. Det berettes også at profeten ﷺ gikk før tidebønnen ble innledet. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa*’, 1:109.

⁹⁷ Beretningen beviser at det er *sonnah* at en imam ikke snakker i et slik tilfelle, men heller gjør et tegn, slik at folket han leder i tidebønnen, forstår ham. Hvis han frykter at folk ikke skal forstå ham, kan han også snakke, og om han med vilje snakker til folket uten behov, blir ikke tidebønnen ugyldig for dem som forretter tidebønnen under hans ledelse. [...]

Det blir obligatorisk for dem som blir ledet i tidebønnen, å vente på imamen når han gir dem beskjed om å bli værende der de er, til han kommer tilbake og fullfører tidebønnen. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa*’, 1:99.

⁹⁸ Hans Høyhet ﷺ gikk for å utføre *ghosl* eller *wodō*’.

Følgende argument blir også framsatt: Imam Mālik mener at regelen for urenhetsstilstand før eller under tidebønnen er den samme. Det vil si hvis en imam glemmer seg og forretter tidebønnen mens han er i urenhetsstilstand, og så kommer på det. Det samme gjelder når han kommer i urenhetsstilstanden midt i tidebønnen, i begge situasjonene vil hans tidebønn bli brutt, ifølge Mālikī-lovskolen, han har derfor ikke lov til å fortsette tidebønnen fra der han avbrøt den. Derfor er denne beretningen framlagt som bevis for å gjenta tidebønnen. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa*’, 1:109.

⁹⁹ 4,8 kilometer fra Medina i retning mot Levanten. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa*’, 1:110.

¹⁰⁰ Han så ned på klærne sine.

¹⁰¹ Spor av utløsningen.

¹⁰² Dette gjorde han fordi han var i tvil om det var noe spor av sæd der, derfor skvettet han litt vann over det stedet. Ifølge Mālikī-lovskolen er dette regelen for den som er i tvil om det er noen rester etter sæd et sted. Man bør fortsette å rense det stedet til man er sikker. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa*’, 1:111.

¹⁰³ Tilfreds med at han hadde rensset seg og klærne.

81. Det berettes etter Soleymān ibn Yasār, at ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb gikk en tidlig morgenstund til sitt jordstykke i Jorof. Han så spor etter en våt drøm på klesplagget. ‘Omar sa: «Sannelig, jeg har blitt hjemsoekt av våte drømmer¹⁰⁴ helt siden jeg har fått ansvaret¹⁰⁵ for folkets affærer.» Han utførte *ghosl* og vasket bort det han så av spor etter den våte drømmen på klesplagget. Etter det forrettet han tidebønnen etter at solen hadde gått opp.

82. Det berettes etter Soleymān ibn Yasār, at ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb ledet folket i daggrytidebønnen. Etter det gikk han av sted tidlig på morgenen til sitt jordstykke i Jorof. Han så spor etter en våt drøm på klesplagget. ‘Omar sa: «Sannelig, helt siden vi har begynt å spise kjøttfett, har blodårene våre blitt myke.» Han utførte *ghosl* og vasket bort det han så av spor etter den våte drømmen på klesplagget, og gjentok sin¹⁰⁶ tidebønn.

83. Det berettes etter Yahyā ibn ‘Abd-or-Rahmān ibn Hāṭib, at han utførte ‘*omrah*¹⁰⁷ sammen med ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb og en gruppe ryttere, blant dem var også ‘Amr ibn al-‘Āṣ. ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb steg ned for å hvile på siste delen av natten ved en viss vei i nærheten av en viss oase. ‘Omar hadde en våt drøm, og det var like før daggry. Men det fantes ikke vann hos noen av rytterne. Han steg på ridedyret og red til han kom til vannet. Han begynte å vaske bort det han så av spor etter den våte drømmen til det ble lyst.¹⁰⁸ ‘Amr ibn al-‘Āṣ sa til ham: «Du har holdt på til morgenen, enda vi har klær med oss. La klesplagget ditt være, den blir nok ren!» ‘Omar ibn al-Khaṭṭāb sa: «Hvor merkelig det er, det du sier, å, ‘Amr ibn al-‘Āṣ! Selv om du fant klær, finner alle folk klær? Ved Gud, hadde jeg gjort det,¹⁰⁹ ville det ha blitt en tradisjon. Derfor vasker jeg bort det jeg ser, og skvetter vann på det jeg ikke ser.»

Imam Mālik sa følgende om den personen som finner spor etter en våt drøm på klesplagget sitt, men ikke vet når det hendte, og heller ikke husker noe som helst av det han så i drømmen: «Han må utføre *ghosl* fra urenhetsstilstanden inntraff i søvnen hans. Hvis han forrettet en tidebønn etter den søvnen, må han gjenta det han forrettet av tidebønnen etter den søvnen. Dette fordi en mann noen ganger kan ha en våt drøm uten å se noe¹¹⁰ i etterkant. Andre ganger kan han se noe uten noen våt drøm. Finner han væske i klesplagget sitt, må han

---

¹⁰⁴ Det vil si at han opplevde våte drømmer oftere, for han hadde ikke tid til noe annet enn å streve for at folket skulle ha det godt under sin tid som kalif. Men det er også verdt å merke at det er en overdrivelse i hans utsagn. Det vil si at det nok ikke var noe som hendte særlig mer enn et par ganger, da han ikke var en ungdom på denne tiden.

¹⁰⁵ Blitt kalif for det muslimske folket.

¹⁰⁶ Det er stor uenighet blant de tidligere generasjonene om både imamen og de som blir ledet i tidebønnen

(مأمونون), må gjenta sin tidebønn hvis imamen er i en urenhetsstilstand som krever *ghosl* eller *wodō*. Mālikī-lovskolens standpunkt er at imamens tidebønn er ugyldig, men den som forretter tidebønnen under hans ledelse, hans tidebønn er gyldig, da han ikke var klar over imamens tilstand og heller ikke er ansvarlig for den. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa*, 1:102.

Det finnes også lærde som sier at det ikke spiller noen rolle om man vet eller ikke vet om imamens tilstand, i begge tilfeller vil tidebønnen være gyldig. Men han har syndet hvis han vet og forretter tidebønnen med vilje. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowaṭṭa*, 1:112.

Imam Abō Hanīfah er tydelig i at tidebønnen vil være ugyldig uansett om man vet eller ikke, for folkets tidebønn er knyttet til imamens tidebønn. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa*, 1:102.

¹⁰⁷ العمرة – det hellige besøket: Det er å besøke det hellige huset Ka‘bah, med en intensjon om å svøpe seg inn i de to hvite pleddene (for menn), sirkulere rundt Ka‘bah syv ganger, be to enheter av bønner bak profeten Abrahams عليه السلام sted (مقام إبراهيم), drikke vann fra Zamzam-brønnen, gå og løpe mellom Ṣafā og Marwah, barbere eller stusse hodehåret.

¹⁰⁸ Det ble veldig lyst. Dette beviser at det viktigste for vår mester ‘Omar عليه السلام var å rense seg selv og klærne for å forrette tidebønnen, selv om tiden rant ut. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowaṭṭa*, 1:113.

¹⁰⁹ Bare skiftet klær, slik som du sier.

¹¹⁰ Spor etter sæd fra utløsningen.

utføre *ghosl*. Det var derfor ‘Omar gjentok det han hadde forrettet av tidebønnen etter sin siste søvn, men ikke gjentok de tidebønnene som var før den.»

Del 21: Når en kvinne opplever det samme som en mann i sin søvn,¹¹¹ blir *ghosl* obligatorisk

84. Det berettes etter ‘Orwah ibn az-Zobeyr, at Omm Soleym sa til Guds sendebud ﷺ: «Hvis en kvinne opplever det samme som en mann i sin søvn, bør hun utføre *ghosl*?» Guds sendebud ﷺ sa til henne: «Ja, hun må utføre *ghosl*!» ‘Ā’ishah sa til henne: «Uff¹¹², opplever da en kvinne noe sånt?» Guds sendebud ﷺ sa til henne: «Måtte din høyre hånd bli dekket av støv!¹¹³ Hvor kommer likhetstrekk fra?!»

85. Det berettes etter Omm Salamah, profetens ﷺ hustru, at hun sa: «Omm Soleym, hustruen til Abō Ṭalḥah al-Anṣārī, kom til Guds sendebud ﷺ og sa: 'Kjære Guds sendebud! Sannelig, Gud er ikke sjenert¹¹⁴ for sannheten! Er det pålagt kvinnen å utføre *ghosl* når hun har en våt drøm?' Hans Hellighet ﷺ svarte: 'Ja, når hun ser væske¹¹⁵!'»

Del 22: Generelt om *ghosl* etter *al-janābah*

86. Det berettes etter Nāfi‘, at ‘Abdollah ibn ‘Omar pleide å si: «Det er ikke noen fare i å utføre *ghosl* med rester¹¹⁶ av vannet til ens hustru, så lenge hun ikke er menstruerende eller *jonob*.¹¹⁷»

87. Det berettes etter Nāfi‘, at ‘Abdollah ibn ‘Omar pleide å svette¹¹⁸ i klærne idet han var *jonob*, deretter forrettet han tidebønnen i de klærne.

---

¹¹¹ Det vil si hvis hun har en våt drøm.

¹¹² أف لك – uttrykket blir brukt når folk misliker noe eller det blir tungt (vanskelig) for dem. Al-Ifṛīqī, *Lisān-al-‘Arab*, 9:7.

På norsk brukes «uff» for å uttrykke ubehag, misnøye, oppgitthet.

¹¹³ Det er et uttrykk som var vanlig å si blant arabere på den tiden. Et uttrykk som verken innebar sin bokstavelige betydning eller ble benyttet som en måte å forbanne noen på. De fleste lærde er enige om at uttrykkets betydning ble svekket etter at det ble hyppig benyttet. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:116.

Med andre ord mistet det sin opprinnelige betydning, og ble brukt i mange ulike situasjoner uten å direkte bety det det betyr.

Uttrykket har blitt tolket på flere måter av de lærde. Det som best oppsummerer uttrykket, er som følger: Forstanden din er blitt svekket.

¹¹⁴ Dette uttrykket betegner at Gud ikke pålegger noen å være sjenert for sannheten og heller ikke avstå fra å nevne den. Hun sa dette kun fordi hun trengte å stille et spørsmål som var flaut for en kvinne å stille. Men det hindret henne ikke, for dette var en viktig sak med hensyn til hennes levemåte. Det viser at selv om det var en sak som det var flaut å spørre om, var det en pålagt sak som det var nødvendig for kvinner å spørre om og oppnå kunnskap. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:106.

¹¹⁵ Ejakulasjon hos kvinnen. Væske som kommer ut med trykk ved orgasme. Våt drøm som gjør *ghosl* obligatorisk, ifølge Mālikī-lovskolen, er den hvor det har rent/kommet ut væske. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:106.

¹¹⁶ Det vannet hun har latt være igjen etter *woḍō’*, eller *ghosl*.

¹¹⁷ Da hun brukte vannet. Følgesvennen ‘Abdollah ibn ‘Omar ﷺ tillot ikke det, men det er bevist gjennom autentiske kilder at det er tillatt, også i Mālikī-lovskolen. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:106.

¹¹⁸ Beretningen beviser at svetten til en *jonob* ikke er uren.

88. Det berettes etter Nāfi‘, at ‘Abdollāh ibn ‘Omars slavinner pleide å vaske¹¹⁹ hans føtter og gi ham bønneteppe av palmeblader mens de var menstruerende.

Imam Mālik ble spurt om en person som har hustruer og slavinner: Kan han ha seksuell omgang med dem alle¹²⁰ før han utfører *ghosl*? Han svarte: «Det er ikke noe i veien for at en mann har seksuell omgang med to av sine slavinner før han utfører *ghosl*. Hva som angår frie kvinner, er det mislikt å ha seksuell omgang med den frie kvinnen på en annens¹²¹ dag. Når det gjelder å ha seksuell omgang med en slavinne, og etter det ha seksuell omgang med den andre slavinnen mens han er *jonob*, er det ikke noen fare i å gjøre det.»

Imam Mālik ble spurt om en person som er *jonob*, og vann blir brakt til ham, slik at han kan utføre *ghosl* med det, men så glemmer han seg og stikker fingeren ned i det for å kjenne om det er varmt eller kaldt. Imam Mālik sa: «Hvis ikke fingeren var skitten, ser ikke jeg det som at vannet blir urent for ham.»

Del 23: *At-tayammom*¹²²

89. Det berettes etter de troendes mor ‘Ā’ishah, at hun sa: «Vi reiste av sted med Guds sendebud ﷺ på en av Hans Nādes ﷺ reiser. Da vi nådde Beydā’ eller Zāt-ol-Jeysh, ble halskjedet mitt ødelagt¹²³. Guds sendebud ﷺ stanset for å lete etter det, og folket stanset med Hans Hellighet ﷺ. Men det var ikke noe vann på det stedet, og heller ikke hadde folket noe vann med seg. Folk kom til sannhetsvitnet Abō Bakr og sa: 'Ser du ikke hva ‘Ā’ishah har stelt i stand? Hun har fått Guds sendebud ﷺ og folket til å stanse, enda det ikke finnes vann her og heller ikke har de med seg vann!'»

‘Ā’ishah fortsatte: «Abō Bakr kom idet Guds sendebud ﷺ lå og sov med hodet på låret mitt. Han sa: 'Du har fått Guds sendebud ﷺ og folket til å stanse, enda det ikke er vann her og heller ikke har de vann med seg!'»

‘Ā’ishah fortsatte videre: «Abō Bakr klandret meg, og han sa det Gud lot ham si. Han begynte å dytte meg i livet med hånden. Det eneste som hindret meg i å bevege meg, var at Guds sendebud ﷺ hadde hodet på låret mitt. Guds sendebud ﷺ sov til Hans Hellighet ﷺ våknet neste morgen uten vann. Da åpenbarte Gud den Velsignede og den aller mest Høytsåtende verset om *tayammom*, og alle utførte *tayammom*. Oseyd ibn Ḥoḍayr sa: 'Det er ikke den første velsignelsen gjennom dere, å, Abō Bakrs barn!'¹²⁴»

‘Ā’ishah sa: «Vi fikk kamelen som jeg satt på, til å reise seg, og vi fant halskjedet under den.»

¹¹⁹ Det ble gjort ved travelhet eller svakhet, eller for å vise at det er tillatt. Denne beretningen styrker også synspunktet til dem som sier at berøring av det motsatte kjønn må være preget av opphisselse for å bryte *wuḍū’*.

¹²⁰ Etter hverandre, ikke samtidig.

¹²¹ En annen hustrus dag/tur.

¹²² Grunnbetydningen av ordet er «noe som blir gjort med hensikt (intensjonalt)». Al-Ifriqī, *Lisān-ol-‘Arab*, 12:23.

Ifølge den islamske terminologien betyr ordet «å gni ren jord på ansiktet og hendene opp til og med albue». Det vil si at man gnir hånden med rent jord og så stryker det på ansiktet og hendene opp til albue.

¹²³ De troendes mor ‘Ā’ishah opplevde dette to ganger, under slaget mot Banō al-Moṣṭaliq og slaget ved Zāt-or-Riqā’. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:116.

Det er en uenighet blant de lærde om når dette fant sted. Om det var i det fjerde året etter utvandringen til Medina, eller om det var i det sjette året. Historikerne (Ibn Kathīr, Aṭ-Ṭabarī, Ibn Khaldōn og mange andre) mener at Zāt-or-Riqā’ var i det fjerde året og slaget mot Banō al-Moṣṭaliq var i det sjette året.

Imam al-Bokhārī har til og med gitt uttrykk for at Zāt-or-Riqā’ var senere, etter det syvende året etter utvandringen. Det er delte meninger blant de lærde om når dette verset om *tayammom* ble åpenbart.

¹²⁴ Hvor mye gagn og lykke har ikke muslimene oppnådd gjennom vår mester Abō Bakr ﷺ og hans familie. Denne setningen omfatter fortid og framtid.

Imam Mālik ble spurt om en person som utfører *tayammom* for den tidebønnen som det er tid for, og senere blir det tid for en annen tidebønnen. Må han utføre *tayammom* for den, eller holder det for ham med den samme *tayammom*? Imam Mālik svarte: «Faktisk må han utføre *tayammom* for hver tidebønn, for det er ham pålagt å lete etter vann for hver tidebønn. Den som leter etter vann og ikke finner det, må utføre *tayammom*.»

Imam Mālik ble spurt om en person som har utført *tayammom*, om han kan lede sine venner i tidebønnen selv om de har utført vanlig *woḍō*. Imam Mālik svarte: «En annen enn ham bør lede tidebønnen, det er det jeg foretrekker. Men hvis han også skulle lede dem i tidebønnen, ser jeg ikke noe i veien med det.»

Yaḥyā sa: «Imam Mālik sa om en person som utførte *tayammom* når han ikke fant vann, og stilte seg opp og framsa *takbīr*, og trådte inn i tidebønnen,¹²⁵ men så kommer en person til ham som har med seg vann. Imam Mālik fortsatte: 'Han trenger ikke å avbryte tidebønnen, han bør heller fullføre den med *tayammom*.¹²⁶ Men han må utføre *woḍō*' for de kommende tidebønnene.'»

Yaḥyā sa: «Imam Mālik sa: 'Den som stiller seg opp til tidebønn,¹²⁷ men ikke finner vann, og gjør det Gud har befalt ham vedrørende *tayammom*, han har i sannhet adlydt Gud. Den som finner vann, er ikke renere enn ham, og heller ikke er hans tidebønn mer perfekt enn hans. For begge ble befalt det samme, og hver av dem gjorde det Gud befalte dem å gjøre. Sannelig, den handlingen som Gud har befalt om denne saken, er som følger: *woḍō*' for den som finner vann, og *tayammom* for den som ikke finner vann – før han trer inn i tidebønnen.'»

Imam Mālik sa følgende om den personen som er *jonob*: «Sannelig, han kan utføre *tayammom* og resitere sin del av Koranen og be overskytende¹²⁸ bønn¹²⁹ når han ikke har funnet vann. Det gjelder kun denne omstendigheten,¹³⁰ hvor det er tillatt å forrette tidebønnen med *tayammom*.»

Del 24: Måten å utføre *tayammom* på

90. Det berettes etter Nāfi', at han og 'Abdollah ibn 'Omar kom fra Jorof. Da de nådde Mirbad, steg 'Abdollah ned og utførte *tayammom* med ren jord. Han strøk over ansiktet og hendene opp til og med albue, deretter forrettet han tidebønnen.

91. Det berettes etter Nāfi', at 'Abdollah ibn 'Omar pleide å utføre *tayammom* opp til og med albue.

---

¹²⁵ Det vil si at han innledet tidebønnen.

¹²⁶ Man trenger ikke å gjenta tidebønnen hvis man finner vann etter å ha fullført tidebønnen med *tayammom*. Det er enighet blant de fire lovskolene om det, og flertallet mener også det. Men når det gjelder å få tilgang til vann under tidebønnen, finner vi en uenighet blant de lærde. Mālikī-lovskolen mener at han fortsetter ut sin tidebønnen. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā 'an wajhil-Mowaṭṭa'*, 1:126.

¹²⁷ Har intensjon om å forrette tidebønnen.

¹²⁸ نَفْلٌ/نَافِلَةٌ (fl. نَوَافِل) – grunnbetydningen av det arabiske ordet er «krigsbytte og gave (en slik gave som man ikke ønsker vederlag for eller har en baktanke med når man gir den).» Noe et menneske gjør selv om det ikke er pålagt ham. Al-Ifrīqī, *Lisān-ol-'Arab*, 11:670-672.

Ifølge den islamske terminologien betyr ordet «overskytende og frivillige handlinger som en tjener (et menneske) utfører for kun å tilfredsstille Herren Gud. Gjennom disse handlingene kommer han sin Herre nærmere og oppnår Hans nærhet, tilgivelse, nåde og velsignelser.»

¹²⁹ Med overskytende bønn menes de bønnene som man ber på samme måte som de fem pålagte tidebønnene, men som er frivillige.

¹³⁰ Hvis en person er *jonob*, og må utføre *tayammom*, er det ikke noe i veien for at han ber overskytende bønner, rører Koranen, resiterer Koranen, utfører *sojōd at-tilāwah* eller *sojōd ash-shokr*, oppholder seg i moskeen, og lignende. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā 'an wajhil-Mowaṭṭa'*, 1:127.

Imam Mālik ble spurt om hvordan man utfører *tayammom* og til hvilken kroppsdel. Han svarte: «Man bør slå på bakken en gang for ansiktet og slå en gang for hendene og stryke dem opp til og med albueene.»

Del 25: En *jonob* utfører *tayammom*

92. Det berettes etter ‘Abd-or-Rāhmān ibn Ḥarmalah, at en person spurte Sa‘īd ibn al-Mosayyab om en person som er *jonob* og utfører *tayammom*, og så får han tak i vann. Sa‘īd svarte: «Når han får tak i vann, er det pålagt ham å utføre *ghosl* for det som kommer.¹³¹»

Imam Mālik sa om den som har en våt drøm mens han er på reise, og ikke har nok vann til noe annet enn *woḍō*,¹³² men føler seg ikke tørst til han kommer fram til mer vann.¹³³ Imam Mālik fortsatte: «Han bør rense kjønnsorganet sitt med det og det stedet der han finner urenhet¹³⁴. Etter det bør han utføre *tayammom* med ren jord, slik som Gud har befalt ham.»

Imam Mālik ble spurt om en person som er *jonob*, og bestemmer seg for å utføre *tayammom*, men ikke finner jord, bare saltholdig jord¹³⁵. Kan han utføre *tayammom* med saltholdig jord, og vil tidebønnen forrettet med *tayammom* ved saltholdig jord bli ansett som mislikt? Imam Mālik svarte: «Det er ingen fare med å forrette tidebønnen med *tayammom* ved saltholdig jord, og heller ikke å utføre *tayammom* med den. For Gud den Velsignede og den aller mest Høytsåtende sier: 'Rens dere med ren jord.'¹³⁶ Hvilken enn jord som er ren, er det tillatt å utføre *tayammom* med den, om det er saltholdig jord eller en annen enn den.¹³⁷»

Del 26: Hva er tillatt for en mann å gjøre med sin hustru når hun er menstruerende

93. Det berettes etter Zeyd ibn Aslam, at en mann spurte Guds sendebud ﷺ om følgende: «Hva er tillatt for meg å gjøre med min hustru når hun er menstruerende?» Guds sendebud ﷺ sa: «Knytt hennes *izār*¹³⁸ hardt, etter det er alt over den din sak.¹³⁹»

94. Det berettes etter Rabī‘ah ibn Abī ‘Abd-or-Rahmān, at ‘Ā’ishah, profetens ﷺ hustru, lå sammen med Guds sendebud ﷺ under samme overteppe. Plutselig hoppet hun raskt unna og flyttet seg vekk. Guds sendebud ﷺ spurte henne: «Hva er i veien med deg? Kanskje renner det blod av deg?» Det vil si menstruasjonen. Hun svarte: «Ja!» Hans Høyhet ﷺ sa: «Knytt din *izār* hardt rundt deg, deretter legg deg tilbake på soveplassen din.»

¹³¹ Det vedkommende ville spørre om, var som følger: «Må han gjenta det han har forrettet av tidebønnen i denne tilstanden?» Men svaret sier tydelig at han ikke trenger det, men må utføre *ghosl* for det som kommer etter det av tidebønn. Hadde han fått tak i vann etter *tayammom*, men før tidebønnen, ville *woḍō* /*ghosl* vært pålagt for vedkommende. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:130.

¹³² Vannet er kun nok til *woḍō*, ikke *ghosl*.

¹³³ Han må være sikker på sin sak. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:130.

¹³⁴ Rester av utsprøytingen.

¹³⁵ Ufruktbar jord, kan også være helt uttørket jord.

¹³⁶ Koranen 4:43, 5:6.

¹³⁷ Ifølge Mālikī-lovskolen er det tillatt å utføre *tayammom* med alt som ligner jord, slik som jord, støv/sand eller stein. Det refereres til imam Mālik at han ikke tillot å utføre *tayammom* med snø. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:116.

¹³⁸ *إزار* – et plagg som man knytter rundt livet, og det er et skjørtlignende plagg som henger fra livet og ned.

¹³⁹ Målet med spørsmålet var å få en oppklaring i eksakt hva som var tillatt. Flertallet bruker svaret som et bevis på forbudet mot å nyte hennes vagina under menstruasjonen. Vi kjenner også til at profeten ﷺ begrenset seg til det som var over *izār*. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:133.

95. Det berettes etter Nāfi‘, at ‘Obeydollāh ibn ‘Abdollāh ibn ‘Omar sendte noen til ‘Ā’ishah for å spørre henne om følgende: «Kan en mann kjærtegne¹⁴⁰ sin hustru, enda hun er menstruerende?» Hun svarte: «Hun må knytte sin *izār* hardt rundt underlivet, etter det kan han kjærtegne henne som han vil.¹⁴¹»

96. Det berettes etter imam Mālik, at han fikk høre at Sālim ibn ‘Abdollāh og Soleymān ibn Yasār ble stilt følgende spørsmål om den menstruerende kvinnen: «Kan mannen ha seksuell omgang med henne når han ser henne ren for menstruasjonen før hun har utført *ghosl*?» Begge svarte: «Nei, ikke før hun har rensset seg ved *ghosl*.»

Del 27: Når blir den menstruerende kvinnen ren?

97. Det berettes etter ‘Alqamah ibn Abī ‘Alqamah, som berettet etter sin mor, *maulāh* hos ‘Ā’ishah, de troendes mor, at hun sa: «Kvinnene pleide å sende små esker til ‘Ā’ishah, de troendes mor, med bomull i som det var gulaktig farge på fra menstruasjonsblod, for å spørre henne om tidebønnen. Hun svarte dem: 'Ikke hast dere til den før dere ser hvit utflod.'¹⁴²» Med dette mente hun «å bli ren fra menstruasjonen».

98. Det berettes etter Zeyd ibn Thābits datter (Omm Kolthōm), at hun fikk høre at kvinnene pleide å be om lamper midt på natten for å se om de var blitt rene. Omm Kolthom pleide å kritisere¹⁴³ dem for dette ved å si: «Kvinnene¹⁴⁴ pleide ikke å gjøre dette før!»

99. Imam Mālik ble spurt følgende om den menstruerende kvinnen som blir ren for menstruasjonen, men ikke finner vann: «Bør hun da utføre *tayammom*?» Han svarte: «Ja, hun må utføre *tayammom*, for hun er som en *jonob*. Når hun ikke finner vann, utfører hun *tayammom*.»

---

¹⁴⁰ Kjærtegne omfatter alt som å beføle, kysse, kose, klemme, og lignende.

¹⁴¹ Det er forbudt å ha seksuell omgang med sin hustru når hun er menstruerende eller under blødningsperioden etter fødsel. Koranen 2:222.

Det er ikke tillatt for ham å nyte det som er mellom hennes navle og knær, og det er henne forbudt å tilrettelegge det for ham. Men det er tillatt for han å kysse henne, hun kan onanere ham med sin hånd, brystene sine, eller leggene. Det er tillatt for dem å kjærtegne på den måten som de ønsker, men ikke ha seksuell omgang. Dette forbudet gjelder til hun har rensset seg med vann (*ghosl*, etter at hun er ferdig med menstruasjonen), og ikke ved å utføre *tayammom*. Hvis hun ikke finner vann for å rense seg, kan han ikke nærme seg henne når hun kun har utført *tayammom*, med mindre det er fare for noe svært syndig. Mohammad al-‘Arabī al-Qarawī, *Al-Kholāṣah al-fiqhiyyah ‘alā mazhab as-sādah al-Mālikīyyah* (Beirut: Dār-ol-kotob al-‘ilmiyyah), 51.

Nåtidens mange Mālikī-lærde mener at det er tillatt å se på og ta på det som er mellom navlen og knærne, men mannen kan ikke føre sin penis inn i det området. Det vil si at det ikke er tillatt for henne å onanere ham med sine lår, rumpeballer eller gni sin vagina mot hans penis når hun er menstruerende eller under blødningsperioden etter fødsel.

¹⁴² Vår mor ‘Ā’ishah رضي الله عنها opplyste dem at det de ser under menstruasjonsperioden av både gulaktig og brunaktig farge, er som menstruasjonen. Den samme regelen gjelder om dette er innledningsvis. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:136.

¹⁴³ Hun kritiserte dem, for de trengte ikke å undersøke dette sånn uten videre midt på natten, men kun når det var tid for tidebønnen. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:136.

¹⁴⁴ Følgesvennenes رضي الله عنهن hustruer.

Del 28: Generelt om menstruasjonen

100. Det berettes etter imam Mālik, at han fikk høre at ‘Ā’ishah, profetens ﷺ hustru, sa: «Når den gravide kvinnen ser blod, bør hun stoppe med å forrette tidebønnen.¹⁴⁵»

101. Det berettes etter imam Mālik, at han spurte Ibn Shihāb om den gravide kvinnen som ser blod. Han svarte: «Hun bør stoppe med å forrette tidebønnen.»

Yaḥyā sa: «Imam Mālik sa: 'Dette er vårt¹⁴⁶ synspunkt.'»

102. Det berettes etter ‘Ā’ishah, profetens ﷺ hustru, at hun sa: «Jeg pleide å gre Guds sendebuds ﷺ hår, enda jeg var menstruerende.»

103. Det berettes etter Asmā’ bint Abī Bakr aṣ-Ṣiddīq, at hun sa: «En kvinne spurte Guds sendebud ﷺ, hun sa: 'Hvis en av oss ser at det har kommet menstruasjonsblod på hennes klær,¹⁴⁷ hva bør hun gjøre da?' Guds sendebud ﷺ svarte: 'Hvis en av dere ser at det har kommet menstruasjonsblod på klærne deres, bør hun gni det vekk med vann og så igjen skvette vann over, deretter må hun forrette tidebønnen i de klærne.'»

Del 29: Kontinuerlig vaginal blødning¹⁴⁸

104. Det berettes etter ‘Ā’ishah, profetens ﷺ hustru, at hun sa: «Fāṭimah bint Abī Ḥobeysh spurte: 'Kjære Guds sendebud, jeg blir aldri ren! Bør jeg stoppe med å forrette tidebønnen?' Guds sendebud ﷺ svarte henne: 'Det er kun blod fra et sprukket blodkar, og ikke menstruasjonsblod. Når du har menstruasjon, stopp med å forrette tidebønnen. Men når du ser at menstruasjonszyklusen er over,¹⁴⁹ renser du bort blodet fra deg og forretter tidebønnen.¹⁵⁰»

105. Det berettes etter Omm Salamah, profetens ﷺ hustru, at en kvinne blødde konstant på tiden til Guds sendebud ﷺ. Omm Salamah spurte Guds sendebud ﷺ vedrørende henne. Hans Nåde ﷺ sa: «Hun må se på antall netter og dager hun pleide å være menstruerende i måneden før hun ble rammet av denne sykdommen. Hun bør stoppe med å forrette tidebønnen ifølge det antallet i måneden. Når den sykklusen har passert, bør hun utføre *ghosl*, etter det knytte et tøyestykke rundt kjønnsorganet,¹⁵¹ så må hun forrette tidebønnen.»

---

¹⁴⁵ For hun blir ansett som menstruerende. Men vi finner noen beretninger berettet etter vår mor ‘Ā’ishah ﷺ, som motstrider hennes egne ord i denne beretningen. En av beretningene lyder som følger: «Den gravide menstruerer ikke. Hvis hun ser blod, bør hun utføre *wadō*’ og forrette tidebønnen.» I alle fall er det mest kjente standpunktet til imam Mālik at det blir ansett som menstruasjonsblod. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowatta’*, 1:137.

¹⁴⁶ De lærde i Medina.

¹⁴⁷ Dette gjelder et klesplagg som har fått blod på seg under menstruasjonen, men det å forrette tidebønnen gjelder selvfølgelig når man er ferdig med menstruasjonszyklusen.

¹⁴⁸ *المستحاضة* – en kvinne som har kontinuerlig vaginal blødning utenom menstruasjonszyklusen.

¹⁴⁹ En kvinne kan se forskjellen på vaginal blødning og menstruasjonsblødning. Hun kjenner også såpass til sin kropp at hun normalt sett vet hvor lenge hun har menstruasjon.

¹⁵⁰ Hun utfører *ghosl* og forretter tidebønnen som vanlig.

¹⁵¹ I vår tid vil det vise til truse og bind.

106. Det berettes etter Zeynab bint Abī Salamah, at hun så at Zeynab bint Jahsh, som var gift med ‘Abd-or-Rahmān ibn ‘Auf,¹⁵² slet med vaginal blødning. Hun pleide å utføre *ghosl*¹⁵³ og forrette tidebønnen.

107. Det berettes etter Someyy, *maulā* hos Abō Bakr ibn ‘Abd-or-Rahmān, at al-Qa‘qā‘ ibn Ḥakīm og Zeyd ibn Aslam sendte ham til Sa‘īd ibn al-Mosayyab for å spørre ham om hvordan en kvinne med kontinuerlig vaginal blødning skal utføre *ghosl*. Sa‘īd ibn al-Mosayyab svarte: «Hun skal utføre *ghosl* for slutten av en menstruasjonssyklus til neste menstruasjonssyklus slutter.¹⁵⁴ Hun skal utføre *wodō*’ for hver eneste tidebønn,¹⁵⁵ og hvis hun blør mye, bør hun knytte et tøyestykke rundt kjønnsorganet.»

108. Det berettes etter Hishām ibn ‘Orwah, som beretter etter sin far, at han sa: «Det er ikke pålagt den kvinnen som har kontinuerlig vaginal blødning annet enn å utføre *ghosl* én gang. Deretter kan hun bare utføre *wodō*’ for hver tidebønn.»

Yaḥyā sa: «Imam Mālik sa: 'Vårt synspunkt er at når den kvinnen som har kontinuerlig vaginal blødning, kan forrette tidebønnen, så kan hennes ektemann ha seksuell omgang med henne. Det samme gjelder henne som har blødning etter fødsel – når hun overskrider sluttperioden¹⁵⁶ – når det er vanlig for kvinner å slutte å blø.¹⁵⁷ Da kan hennes mann ha seksuell omgang med henne, selv om hun skulle se blod etter det. For hun er i samme tilstand som en kvinne som har kontinuerlig vaginal blødning.'»

Yaḥyā sa: «Imam Mālik sa: 'Vårt standpunkt vedrørende en kvinne som har kontinuerlig vaginal blødning, er basert på beretningen berettet av Hishām ibn ‘Orwah etter hans far. Dette er det jeg liker best av det jeg har hørt om dette.'»

Del 30: Det som angår et spedbarns urin

109. Det berettes etter ‘Ā’ishah, profetens ﷺ hustru, at hun sa: «Det ble brakt et spedbarn til Guds sendebud ﷺ,¹⁵⁸ og han tisset på klærne til Hans Hellighet ﷺ. Guds sendebud ﷺ ba om vann og helte det over der urinen var.¹⁵⁹»

---

¹⁵² Dette er en grov feil i beretningens tekst! Vår mor Zeynab bint Jahsh ﷺ var aldri gift med følgesvennen ‘Abd-or-Rahmān ibn ‘Auf ﷺ. Faktisk var hennes søster Omm Ḥabībah bint Jahsh ﷺ gift med ham. [...]

En annen beretning med imam Mālik i beretterkjeden sier kun «datteren til Jahsh», og det er den som er riktig. Al-Bāji, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:126.

¹⁵³ Når hun ble ferdig med menstruasjonen. Al-Bāji, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:126.

¹⁵⁴ Det vil si at hun utfører *ghosl* når en menstruasjonssyklus slutter.

¹⁵⁵ Dette beviser at hun ikke trenger å utføre *ghosl* til hver tidebønn, men er det nødvendig å utføre *wodō*? Det som er kjent ifølge Mālikī-lærde, er at det ikke er nødvendig, men foretrukket. Al-Bāji, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:127.

¹⁵⁶ Renselse, det vil si når blødningen tar slutt. For de aller fleste avtar den kraftigste blødningen omtrent en ukes tid etter fødsel. Men mindre blødninger kan fortsette opp til 4–6 uker, denne blødningen er brunaktig og sparsom.

¹⁵⁷ Flertallet blant de lærde er enige om at førti dager er ansett som maksimal tid for blødning etter fødsel. Ifølge imam Mālik kan det vare helt opp til seksti dager. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:150.

¹⁵⁸ Følgesvennene pleide å ta med seg sine spedbarn til Hans Hellighet ﷺ for at Hans Hellighet ﷺ skulle be for det, tygge litt på en daddel og gni det på ganen til spedbarnet og gi det et navn, som en velsignelse gjennom Hans Nåde ﷺ. Al-Bāji, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:128.

¹⁵⁹ Imam Mālik oppfatning er den at det spiller ikke noen rolle om spedbarnet er guttebarn eller pikebarn, og heller ikke om det spiser fast føde eller bare drikker morsmelk, urinen er uansett uren og må renses bort. Al-Bāji, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:128.

110. Det berettes etter Omm Qays bint Miḥṣan, at hun brakte med seg sitt vesle spedbarn til Guds sendebud ﷺ, han hadde ennå ikke begynt å spise fast føde.¹⁶⁰ Hans Nåde ﷺ la ham på fanget, og han tisset på klærne til Hans Hellighet ﷺ. Guds sendebud ﷺ ba om vann og helte det over urinen, men vasket ikke klærne.¹⁶¹

Del 31: Det som angår å stå og urinere

111. Det berettes etter Yahyā ibn Sa‘īd, at han sa: «Det var en beduin som kom inn i moskeen, han løftet klesplagget sitt fra kjønnsorganet for å urinere. Følgesvennene skrek til ham, til stemmene hevet seg.¹⁶² Guds sendebud ﷺ sa: 'La ham være!'¹⁶³ Følgesvennene lot ham være, og han urinerte. Guds sendebud ﷺ befalte å hente en bøtte med vann, og så helte Hans Nåde ﷺ vann over det stedet.»

112. Det berettes etter ‘Abdollaḥ ibn Dīnār, at han sa: «Jeg så ‘Abdollaḥ ibn ‘Omar urinere stående.¹⁶⁴»

Yahyā sa: «Imam Mālik ble spurt følgende om det å vaske underlivet etter urinering og avføring: 'Har det kommet noen beretninger om det?' Imam Mālik svarte: 'Jeg har fått høre at noen av forgjengerne¹⁶⁵ pleide å vaske seg etter avføring, og jeg liker til og med å vaske penis etter urinering.'»

---

¹⁶⁰ Det er to utsagn som er kjente vedrørende denne delen av beretningen. 1) Moren tok med spedbarnet til profeten ﷺ slik at han kunne bli velsignet av Hans Nåde ﷺ. 2) Barnet var antakeligvis syk og tok ikke til seg fast føde eller morsmelk, eller han fikk ikke noen nytte av det. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:128.

Det berettes at dette spedbarnet døde på tiden til Guds sendebud ﷺ. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:152.

¹⁶¹ Helte vann til urinfargen og lukten forsvant. Al-Bājī, *Al-Montaqā sharḥ al-Mowaṭṭa’*, 1:128.

Vasket ikke klærne vil si at de ikke ble vrent og skvist eller gnidd mot en stein og heller ikke gnidd med hånden.

¹⁶² Det ble bråk inne i moskeen.

¹⁶³ Ifølge en annen beretning er det tydelig at han allerede hadde begynt å urinere, og fikk lov til å bli ferdig. Beduinen var en uvitende mann, og Hans Hellighets ﷺ praksis viser oss at man skal være vennlig og hensynsfull når man lærer bort noe. Det er verdt å vite at moskeen beduinen urinerte i, var ingen annen enn den moskeen som er kjent som «profetens ﷺ moské».

Hans Nåde ﷺ lot ikke noen stoppe ham eller skade ham, for det ville gjort situasjonen verre. Kanskje hadde han urinert på klærne sine eller et større område av moskeen, eller på en annen person. Hadde noen bedt ham holde igjen urinen, kunne det ha vært til besvær for ham. Fire feiltrinn ble unngått ved å la ham begå et feiltrinn.

Hovedleksen som vi lærer ved denne beretningen, er at når noe kan gjøres enkelt og liketil ved intellektuelle ferdigheter, er det bedre å gjøre det rolig og fint ved dialog og vise tålmod enn å lage bråk og opptøyer. Når urinen var blitt vasket bort, da var saken over og ut.

¹⁶⁴ Det var vår mester ‘Abdollaḥ ibn ‘Omars ﷺ oppfatning, og han tillot det uten å anse det som mislikt. Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghattā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:154.

Det finnes mange beretninger som viser til at flere følgesvenner ﷺ stod og urinerte ved noen tilfeller, men disse beretningene handler om den tidligere tiden, for denne handlingen ble avskaffet ved en beretning berettet etter vår mor ‘Ā’ishah ﷺ. Shāhjahānpōrī, *Mowaṭṭa’ Imām Mālik*, 83.

Et unntak er om det gjøres ved nød.

¹⁶⁵ Følgesvennene fra Medina, mer kjent som Al-Anṣār (الأنصار – Hjelperne).

Del 32: Det som angår å pusse tennene¹⁶⁶

113. Det berettes etter Ibn as-Sabbāq, at Guds sendebud ﷺ sa på en fredag: «Å, dere muslimenes samfunn! Sannelig, dette er en dag som Gud har gjort til høytid, utfør derfor *ghosl*.¹⁶⁷ Den som har parfyme, er det ikke noen fare om han tar på seg noe av den, og dere bør pusse tennene.¹⁶⁸»

114. Det berettes etter Abo Horayrah, at Guds sendebud ﷺ sa: «Hadde det ikke vært besværlig for mitt samfunn,¹⁶⁹ ville jeg ha påbudt dem å pusse tennene!»

115. Det berettes etter Abo Horayrah, at han sa: «Hadde det ikke vært besværlig for Hans Hellighets ﷺ samfunn, ville Hans Høyhet ﷺ ha påbudt dem å pusse tennene hver gang de utførte *wuḍūʿ*.»

---

¹⁶⁶ De egentlige ordene på arabisk er «bruken av *siwāk* (سواك) – en liten ørkenplantegren som blir brukt som tannbørste». Men da bruken av moderne tannbørste og tannkrem er mer vanlig i vårt land, vil vi relatere ordene i beretningen til det.

¹⁶⁷ Utfør *ghosl* på denne dagen.

¹⁶⁸ Alle disse tre tingene er sterkt foretrukket på fredagen (når man kommer til fredagstidebønnen). Al-Kāndhlawī, *Kashf-ol-Moghaṭṭā ‘an wajhil-Mowaṭṭa’*, 1:156.

¹⁶⁹ الأمة (*al-ommah*) – Samfunn vil si alle muslimene som er profeten Moḥammads ﷺ tilhengere.